

İSTANBUL BAROSU

CMK

**CEZA MUHAKEMELERİ KANUNU KAPSAMINDA
MÜDAFİ/VEKİL GÖREVLENDİRMELERİNDE
YAŞANAN SORUNLARA İLİŞKİN YAZIŞMALAR**

28 NİSAN 2007

Genel Yayın Sıra No : 053
2007/07

Yayına Hazırlayan: İstanbul Barosu
Düzenleme, Baskı ve Cilt: Can Matbaacılık
Tel: 0212 613 10 77 - 613 15 47
Nisan 2007

Bu kitap, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nun kararıyla
1000 adet basılmıştır.

İÇİNDEKİLER

- GİRİŞ
Av. Kazım Kolcuoğlu **5**
- Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla
Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısına Görüş **7**
- 2/870 Esas numaralı Çeşitli Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifine
Görüş **14**
- Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince
Müdafi Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle
Ödenecek Ücretlerin Usul Ve Esaslarına
İlişkin Yönetmelik Taslağı **26**
- Ceza Muhakemesi Kanununun Gereğince
Müdafi ve Vekillerin Görevlendirmeleri ile
Ödenecek Ücretlerin Usul ve Esaslarına İlişkin
Yönetmelik Taslağına ve Tarifeye Görüş **33**
- Sürekli Eylem Çağrısı **49**
- Adalet Bakanına Gönderilmek Üzere Hazırlanan
E-Mail **53**
- Basın Bildirisi **56**
- Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu Ve Baro
Başkanları'nın 24 Şubat 2007 Ankara Toplantısı
Sonuç Bildirisi **58**
- TBMM Başkanına Gönderilmek Üzere Hazırlanan
E-Mail **61**
- Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın
Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı
Hakkında Adalet Bakanlığı'na Bildirilen Görüş **62**

• Bilgilendirme	67
• Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik	69
• Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî Ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin 2007 Yılı Tarifesi	76
• Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğın iptali davası	78
• İstanbul Barosu Yönetim Kurulu, CMK Kapsamında Müdafî Ve Vekil Görevlendirmelerini Durdurma Kararı	89
• CMK Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değışiklik Yapılması Hakkında Taslak	91
• CMK Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değışiklik Yapılması Hakkında Taslağa Görüş	92
• 19.12.2006 tarihinden önce Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillerin Almayı Hak Ettikleri Ücret ve Zorunlu Giderlerin Ödenmesine İlişkin Yönetmelik Taslağı	97
• 19.12.2006 tarihinden önce Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillerin Almayı Hak Ettikleri Ücret ve Zorunlu Giderlerin Ödenmesine İlişkin Yönetmelik Taslağına Görüş	100

GİRİŞ

İstanbul Barosunun, zorunlu müdafilik sistemine olan inancının göstergesi olarak, yıllardan bu yana sürdürdüğü yaklaşım özel bir önem taşımaktadır. Bu sistemin yaygın bir uygulama olanağına kavuşmuş olmasını, insan hakları ihlallerinin önlenmesi ile adil yargılamanın sağlanması bakımından çok önemli bir araç olduğunu düşündük.

5560 Sayılı Yasa çıkmadan önce, sisteme ilişkin bakış açımızın temelinde, idealize ettiğimiz müdafilik anlayışının uygulamada da gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar vardı. Ancak 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren yasa, sistemi çökerten yeni bir aşamayı ifade etmekten öte, getirdiği yönetmelik ile avukatın bağımsızlığını da anlamsız kılan yeni bir sakınca doğurdu.

Gelinen bu noktayı Baro olarak öngörmüş ve uyarılmış olmamıza karşın, yetkililerin “*keskin*” tavrını engellemek mümkün olmadı.

Bu kitap ile 5560 Sayılı Yasanın tasarı aşamasından bu yana, Baro olarak yaptığımız mücadeleyi ifade eden belgeleri sunuyoruz.

Ne yazık ki, 11 Ay boyunca meslektaşlarımıza hak ettikleri ücretleri ödemeyenler, bununla kalmamış ayrıca da avukatın bağımsızlığına da müdahale etmiştir.

Zorunlu müdafiliği angaryaya dönüştüren bu anlayışa karşı yürüttüğümüz mücadelenin yazılı belgeleri aşan ve bizi eylem noktasına sürükleyen bir aşamaya ulaşmış olması, yetkililerce sergilenen kayıtsızlığın göstergesidir. Bu bağlamda, önce eylemlilik süreci içinde yaptıklarımız ve ardından da 62 Baro ile birlikte görevlendirmelerin durdurulması suretiyle yürüttüğümüz kararlılık ile bir ölçüde de olsa sorunları aşmış bulunmaktayız.

Bir “*kitapçık*” olarak hazırlamayı düşündüğümüz belgelerin toparlanmasından bir “*kitap*” çıktı.

Bu m¼cadelelerin sonucunda, savuşturmayı başardığımız unsurların yanında, zorunlu m¼dafilik sisteminde geriye gidişin öyküsünü de bulabilmek olasıdır.

M¼cadelemiz ile;

- Angaryaya dönüşen alacaklar için bekleyen yasa değişikliği ve Yönetmeliğin çıkması sağlanarak, ödemelerin önündeki tüm yasal engellerin (bahanelerin) kaldırılması sağlandı.
- Savcı ve yargıcı avukatın “*ita amiri*” konumuna getiren “*sarf belgesi*” uygulaması kaldırıldı.
- CMK servislerinin cari giderlerinin karşılanması için yapılması gereken yasal düzenleme tamamlandı.

Bütün bunlara karşın, uygulamaya yönelik olarak bir dizi kayıplar da verildi. Bu kayıpların kaynağını teşkil eden 5560 Sayılı Yasa ile getirilen düzenlemelere karşın mücadele vermek ve CMK Ücret Tarifelerini, en azından Asgari Ücret Tarifesi düzeyine taşımak ana hedefimiz olacaktır.

Bu süreçteki katkıları için ve özellikle de ücret almayıp giderlerini de ceplerinden karşılayarak inançla mücadele sürdüren meslektaşlarımıza teşekkür ederim.

Av. Kazım KOLCUOğLU

İstanbul Barosu Başkanı

*Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla
Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısına İlişkin Görüş*

TARİH : 26.06.2006

SAYI : 6693

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA**

(Adalet Komisyonu Başkan ve Üyelerine gönderilmiştir)

KONU: Adalet Komisyonunda görüşmeleri devam etmekte olan Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının Ceza Muhakemesi Kanununda zorunlu müdafilik ve uzlaşma ile ilgili değişiklik öngören maddeleri hakkında görüşlerimizin bildirilmesi hakkındadır.

CMK 150. Madde;

1. Fıkrası:

Mevcut yasada istem halinde müdafî görevlendirmelerinde, müdafî seçebilecek durumda olmadığı beyanı aranmaktaydı. Tasarıda ise "beyanın" yerine "mali imkanlardan yoksun bulunma" kriteri getirilmiştir. Mali imkanlardan yoksun bulunmanın ölçüsü, ispat koşulu ve değerlendirecek makam belirli değildir. Ceza Muhakemesinde kişilerin müdafî seçebilecek durumda olmadıklarını beyan etmeleri yeterlidir. Bu nedenle hükmün tasa-

rı metninden çıkartılarak eski hükmün muhafaza edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

2. Fıkrası;

Mevcut yasada yer alan “kendisini savunamayacak derecede malul olma” koşulunun da istem aranmaksızın müdafî görevlendirmesi koşulları içerisinde belirtilmesinin gerektiğinin uygun olacağı görüşündeyiz.

3. Fıkrası;

Tasarı bu hali ile zorunlu müdafiliği geriye götürmektedir. Süpheli ve sanıklar için yasal kazanılmış hak olan müdafîin hukuksal yardımından faydalanma hakkı ortadan kaldırılmaktadır. Yeni mevzuat yapma anlayışının verilmiş hakları daraltma değil, genişletme yönünde olması gerekirdi. Mevcut yasanın 3. fıkrasının aynı şekilde muhafaza edilmesinin uygun olduğu görüşündeyiz.

4. Fıkrası;

Zorunlu Müdafilik ile ilgili temel prensipler yasada düzenlenmeli, daha sonra bu prensipler doğrultusunda yönetmelik çıkartılmalıdır. Kaldı ki Baroların bu zamana kadar ki CMK uygulamaları, Avukatlık Yasası, Meslek İlke ve Kuralları ve mevcut mevzuat, zorunlu müdafilik ile ilgili yeterli düzenlemelerdir. Müdafiliğin Bakanlığın çıkartacağı yönetmelikle düzenlenmesi, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eden Avukatların ve Baroların bağımsızlık anlayışına aykırı olduğunu düşünüyoruz.

CMK 253. Maddenin;

1. Fıkrasının b bendi;

Tasarıda, birçok suçun uzlaşma kapsamı içerisine alındığı görülmüştür. Ancak ülkemizde her gün trafik kurallarına uyulmayarak birçok vatandaşımızın ölümüyle sonuçlanarak kamu vicdanının derinden etkilenmesi nedeni ile Taksirle Adam Öl-

dürme suçlarının madde dışına çıkartılmasının doğru olacağı kanaatindeyiz.

4. Fıkrası;

Meclise sevk edilen esas tasarıda bulunmamasına rağmen, Adalet Komisyonunda kabul edildiğini öğrendiğimiz Cumhuriyet Savcısının talimatı ile kolluk tarafından uzlaşma teklif edilebilmesi; uzlaşma yapılabilmesini güçleştirecektir. Kolluk kuvvetinin bu tip talepleriyle karşı karşıya kalan tarafların zihinlerinde bazı şüpheler doğup böyle bir talebi kabul etme eğiliminde olsalar bile kolluğun uzlaşma önerisini reddetme yolunu seçebileceklerdir. Bu nedenle yasanın mevcut halinin muhafaza edilmesi, daha gerçekçi ve hukuka uygun olacağı düşüncesindeyiz.

9. Fıkrası;

Uzlaşma kurumunun hukuk sistemimize getiriliş nedenlerinden biri ve yurt dışı uygulamaları, uyuşmazlığın muhakeme dışında çözüme kavuşturulmasıdır. Böylece yargının iş yükü de azalmış olacaktır. Fıkra ile Cumhuriyet Savcılarında da uzlaştırma yetkisinin verilmesi, uyuşmazlığın yargının denetiminde ancak uyuşmazlığın muhakeme dışında çözüme kavuşturulması ilkesine aykırılık teşkil etmekte, bunun sonucunda yargının iş yükü daha da artırılarak kurumun getiriliş amacına aykırılık teşkil edilmiş olunacaktır. Uzlaşma, Avrupa ve Amerikada olduğu gibi alternatif bir yargı yoludur. Uzlaştırıcının tarafsız kişilerden oluşması, hem taraflara daha fazla güven verecek, hem de daha çabuk sonuca varılması bakımından hukuku ve uygulamayı bilen avukatlar tarafından yürütülmesi gerektiği kanısındayız. Dünyadaki uygulamalarında, bu görevi özel olarak görevlendirilen hukukçular aracılığıyla yapıldığı bilinmektedir.

Fıkra ile aynı zamanda kamu görevlilerinin ve toplumda saygınlığı olan kişilerinde uzlaştırmacı olarak görevlendirileceği belirtilmiştir.

Hukukçu olmayan kişilerin, cezai ve hukuki neticeleri olan bu kurumun uygulamasında yer alması, hak kayıplarına yol açabilecektir.

Toplumda saygınlığı olan kişiler ibaresi ise uygulamada sürekli sorunlar yaşanmasına neden olacaktır. Toplumda saygınlığı olan kişide bulunması gerekli özellikler nedir? Toplumda saygınlığın kriteri, bölgeden bölgeye değişebilir. Toplumun bir kesiminin saygı duyduğuna diğer kesim saygı duymayabilir veya bir bölge halkının saygı duyduğu kişiye ülke genelinde saygı duyulmayabilir. Taraflardan birinin veya hepsinin, bu saygınlık kriterine itirazı olabilir. Toplumda saygınlığı olan kişiyi toplum bilebilir ancak taraflar bilmeyebilir. Bu da saygınlığı olan kişinin o uzlaşma işlemi için saygınlığının hiçbir etkisinin bulunmamasına yol açabilir. Toplum, korktukları ve manevi bağlarla bağlandıkları kişilere karşı da saygı duyabilirler. Ancak bu demek değildir ki bu kişi tarafları uzlaştırma tarafsız ve bağımsızlığına sahiptir. Ayrıca uzlaştırmacıların; uzlaşmanın nasıl yapılacağına, taraflarla nasıl görüşüleceğine, yurt dışı uygulamalarının ne şekilde olduğuna dair teknik bilgi donanımlarına sahip olmaları gerekir.

Keza uzlaşma işlemlerini yürütmek, tutanak tutmak, rapor tanzim etmek, uzlaşma müzakerelerinin gizliliğini sağlamak, uzlaşma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili tarafları bilgilendirmek, soruşturma veya kovuşturma dosyasının içeriğine hakim olabilmek, tarafların haklarının haleldar olmaması için hukuken tazminatla ilgili bilgiye sahip olmak, hukukçu birinin mutlaka uzlaşmacı olmasını gerektirir.

Bu konuda Baromuzca uzlaşma ile ilgili pek çok meslek içi eğitim semineri düzenlenerek bu kurumun yerleşmesi için önemli çalışmalar yapılmıştır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2. maddesinin 1 ve 2. fıkraları gereği

“Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını, her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır.

Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder”

36. maddesinde: “ Avukatlar, yüklendikleri görevleri, bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinden yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler”

35/A maddesi gereğince Avukatların Uzlaşma sağlama yetkileri, 36. madde gereğince Sır Saklama yükümlülükleri, Meslek İlke ve Kuralları ve bu kurallara aykırılık halinde 134 ve devam eden maddeler gereğince Disiplin İşlem ve Cezaları düzenlenmiştir.

Avukatlar mesleki ilke, kural ve disipline sahip kişilerdir. Bu nedenle uzlaştırmanın avukatlarca yapılmasında pek çok fayda vardır.

Uzlaşma kurumunun tam olarak yasal altyapısının oluşturulmaması ile ilgili pek çok sorunlar yaşanmıştır. Ancak uygulamada uzlaştırıcının avukat olması ile ilgili hiçbir sorun yaşanmamıştır.

Yasal değişiklikler, uygulamada yaşanan sorunları çözmek için yapılmalıdır. Sorun olamayan bir kurumun bu şekilde düzenlenmesi, uzlaştırıcılarla ilgili uygulamada yukarıda belirttiğimiz ve de bunun haricinde pek çok sorunu da beraberinde getirecektir.

Bu nedenle madde metninin tasarıdan çıkartılar eski hali ile yani;

“Cumhuriyet Savcısı, fail ile mağdur arasında uzlaşma işlemlerini idare etmek, tarafları bir araya getirerek bir sonuca ulaşmalarını sağlamak üzere, fail ve mağdurun bir avukat üzerinde anlaşamadıkları takdirde, bir veya birden fazla avukatın uzlaştırıcı olarak görevlendirilmesini barodan ister”

hükmünün muhafaza edilmesinin daha doğru olacağı kanaatindeyiz.

10. Fıkrası;

Fıkra gereğince Hakimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirmesi ile ilgili olarak göz

önünde bulundurulur denilmiştir. CMK 27. madde gereğince Hakim reddine Mahkemece karar verilir. Soruşturma esnasında savcılık aşamasında görevlendirilen uzlaşmacının reddi istemine fıkranın bu haliyle kimin karar vereceği belirli değildir. Soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısının yasa gereği uzlaşmacının reddine karar verebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle fıkranın sonuna “*soruşturma aşamasında uzlaşmacının reddine Sulh Ceza Hakimliğince karar verilir*” hükmünün ilave edilmesi veya benzeri bir düzenlemenin yapılması gerekir.

12. Fıkrası;

Uygulamada tarafların uzlaşma görüşmelerinde hazır edilmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Uzlaşma teklifi kabul edilip görevlendirilen ve fıkra gereği dosya içeriği belgelerin birer örnekleri kendisine verildikten sonra 15 gün içerisinde uzlaşmayı sonuçlandıracak olan uzlaşmacının, bu uzlaşma prosedüründe tarafların nasıl uzlaşma müzakeresinin yapılacağı günde hazır bulundurulacağı ile ilgili bir hüküm bulunmamaktadır.

13. Fıkrası;

Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanuni temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanuni temsilcisi ya da vekilinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

Tarafların müzakereler katılması ancak kanuni temsilcisi veya vekilinin müzakereler katılmaktan imtina etmesi halinde uzlaşmayı kabul etmemiş sayılma, hakkaniyete uygun düşmez. Bu hükmün 4. fıkra ile paralellik arzemesi gerekir. Öncelikle tarafların irade beyanlarına üstünlük tanınmalıdır. Fıkranın son cümlesinin “*Taraflar veya tarafların temyiz kudretine sahip olmaması halinde kanuni temsilcilerinin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır*” şeklinde değiştirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

14. Fıkrası;

Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimatlar verebilir hükmünün tasarı metninden çıkartılması gerekir. Çünkü Avukatlık Meslek Kurallarının 2. maddesi gereğince “*Mesleki çalışmasında avukat bağımsızlığını korur*”

Avukatlar, Cumhuriyet Savcısı emrinde çalışan kolluk görevlisi değildir. Cumhuriyet Savcısından talimat alması bağımsızlığını zedeler.

22. Fıkrası;

Uzlaşmacı ücret ve masrafının uzlaştırma giderlerinden olup olmadığı fıkra ile belirli değildir. Uzlaşmacı ücretinin bu fıkra da düzenlenmesi gerekir. Konu ile ilgili Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 01.11.2005 tarih 46056 sayılı görüşü de dikkate alınarak, uzlaşmanın gerçekleşmemesi veya uzlaşmanın gerçekleşip şüphelinin uzlaşmacı ücretini yatırmaması ihtimalleri nazara alınarak uzlaşmacının ücret ve masrafının peşin alınarak depo edilmesini sağlayacak bir prosedürün tasarıya işlenmesi gerekir. Konunun yönetmelikle düzenlenmesi düşünülüyor ise, yönetmeliğin çıkacağı ara dönem için uzlaşmacı ücret ve masrafları ile ilgili bir düzenleme yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.

Ayrıca Uzlaştırma işlemleri, güvenlik gerekçesi ile Adliyelerde yapılmalıdır. Bu işin yürütülmesi için tasarıda uzlaşmaya tabi suçlarında arttırılması göz önüne alınarak kalem hizmetlerinin de yürütülmesini sağlayacak şekilde Adliyelerde uzlaşma odalarının kurulması, yönetmelik ile düzenlenmeyecek ise, yasa da yer alması gerektiğini düşünmekteyiz.

Tasarı ile ilgili görüşlerimizi saygı ile sunarız.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Kazım KOLCUOĞLU

*2/870 Esas numaralı Çeşitli Kanunlarda
Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi
Hakkında Görüşlerimiz.*

TARİH : 18.10.2006

SAYI : 966

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA**

KONU: 2/870 Esas numarası ile Başkanlığınıza sevk edilen Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi hakkında görüşlerimizin bildirilmesi hakkındadır.

Yapılan değişikliklerde olumlu bazı hükümlerin varlığı yadsınmasa da değişikliklerin kolluk ile hâkim-savcı meslektaşlarımızın uygulamada yaşadıkları sorunlarının çözümünü amaçlaması memnuniyet verici olsa da savunmanın temsilcisi olan avukat meslektaşlarımızın karşılaştıkları sorunların çözümlenmesini sağlayıcı norm ve görüşlerinin teklifte hemen hiç yer almaması; dahası savunmanın kapsam ve etkinliğinin zayıflatıldığı gözlenmektedir. Diğer taraftan pratik bazı faydaların sağlanması karşılığında hukuken vazgeçilmez ilkeler zarar görmüş olacaktır. Mevcut teklifin maddelerine ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıdaki şekildedir:

MADDE 16- 5271 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 146 ncı maddesinin değiştirilmesi hakkında¹

(1) MADDE 16- 5271 sayılı Kanunun 146 ncı maddesinin başlığı "Zorla getirme" şeklinde; birinci, dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Değerlendirme:

Temel hak ve özgürlükler kural olarak ancak hakim tarafından kısıtlanır. Bu yetki suçüstü halinde herkese, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısına, kolluk amirine ve kolluğa da verilmiştir (CMK.m.90/1-2). Bunun dışındaki haller gecikmede sakınca bulunan hal değildir ve genel kuraldan ayrılmasını zorunlu kılan bir sebep bulunmamaktadır. Teklif ile bu yetki 5271 sayılı kanunun aynı maddesindeki hakim veya mahkemenin yanı sıra Cumhuriyet savcılarında da verilmektedir. Bu temel hak ve özgürlüklerdeki teminatın pratik yararları tercih edilmesidir, hukuken ilkesel bir prensip ihlal edilmektedir. CMK 251/6 ncı maddede, özel yetkili ve görevli ağır ceza mahkemeleri (CMK m.250) için yaratılan istisnanın kaldırılması beklenirken istisnanın kural haline getirilmesi hukuken doğru değildir.

MADDE 17- 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında²

- 1) dipnot devamı: "(1) Hakkında tutuklama kararı verilmesi veya yakalama emri düzenlenmesi için yeterli nedenler bulunan veya 145 nci maddeye göre çağrıldığı halde gelmeyen şüpheli veya sanığın zorla getirilmesine karar verebilir."
"(4) Zorla getirme kararı ile çağrılan şüpheli veya sanık derhal, olanak bulunmadığında yol süresi hariç en geç yirmidört saat içinde çağırılan hakın, mahkemenin veya Cumhuriyet savcısının önüne götürülür ve sorguya çekilir veya ifadesi alınır."
"(5) Zorla getirme, bunun için haklı görülebilecek bir zamanda başlar ve hakim, mahkeme ve Cumhuriyet savcı tarafından, sorguya çekilmenin veya ifade almanın sonuna kadar devam eder."
"(7) Çağrıya rağmen gelmeyen tanık, bilirkişi, mağdur ve şikâyetçi ile ilgili olarak da zorla getirme kararı verilebilir."
- 2) MADDE 17- 5271 sayılı Kanunun 150 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
"MADDE 150- (1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Şüpheli veya sanık müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafî görevlendirilir.
(2) Müdafî bulunmayan şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malul veya sağır ve dilsiz ise, istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir.
(3) Altı sınırdan beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturamada ikinci fıkraya hükmü uygulanır.
(4) Zorunlu müdafîlikle ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir"

Değerlendirme:

Maddenin birinci fıkrası uygulamada yanlış değerlendirmelere sebebiyet verebilecek şekildedir. Özellikle birinci fıkrada müdafii için kullanılan “bir” kelimesi uygulamada sayısal bir ifade şeklinde yorumlanabilecektir. Oysaki CMK 149/1 nci madde şüpheli veya sanığın soruşturma ve kovuşturmanın her aşamasında bir veya birden fazla müdafiiin yardımından yararlanabileceğini ifade etmektedir. Bizce birinci fıkranın düzenlemesi şu şekilde olmalıdır:

“Şüpheli veya sanığa müdafii seçebileceği, müdafii+i seçebilecek durumda olmadığı beyanı halinde ise istemi halinde kendisine bir müdafii görevlendirileceği hatırlatılır. Şüpheli veya sanık, müdafii seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, istemi halinde bir müdafii görevlendirilmesi için baroya başvurulur.”

Teklifin üçüncü fıkrası, mevcut 5271 sayılı Kanunun aynı numaralı maddesinde yer alan “üst sınırı en az beş yıl hapis cezasını gerektiren suçların soruşturma ve kovuşturma aşamalarında bir müdafiiin bulunmaması halinde istem aranmaksızın müdafii görevlendirilmesi” düzenlemesinin yeni teklif ile “alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlar” şeklinde daraltılması, savunma hakkının olmazsa olmaz koşulu olan müdafiiin hukuki yardımından faydalanma hakkını açıkça kısıtlar nitelikteki bir geri gidişin ifadesidir. Savunma hakkının yeni düzenlemelerle genişletilmesi beklenirken bu hakkın açıkça daraltılması hukuken kabul edilebilir değildir. Bu zamana kadar ki uygulamalar açıkça göstermektedir ki, şüpheli ve sanıklar müdafiiin hukuki yardımından istifade etmek suretiyle haklarını kullanabilmişlerdir. Ülkemizdeki hakların kullanılmaması, özellikle kötü muamele iddiaları müdafiiin soruşturma sürecinde katılımının yaygınlığı ile doğru orantılı şekilde azalmaktadır. Bu hali ile şüpheli ve sanıklar için kazanılmış bir hak geri alınmakta, adalete erişimin ve savunma hakkının sert çekirdeği haline dönüşmüş olan zorunlu müdafilik sisteminin önemli ölçüde daraltılması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Teklifin dördüncü fıkrası konusunda zorunlu müdafilik ve vekillik ile ilgili temel prensipler yasada düzenlenmesinin, daha

sonra bu prensipler doğrultusunda yönetmelik çıkartılmasının doğru olacağı düşüncesindeyiz. Zira ülkemizdeki uygulama açıkça göstermiştir ki kanuni dayanağı net olmayan hükümler içeren yönetmelikler ile uygulamada kanunda yer alan temel yetkilerde bile açık tereddütler yaratmaktadır. Bu nedenle bu alanda yönetmelik ile düzenleme yapılmasını doğru bulmamaktayız. Ayrıca kanunda “zorunlu müdafilikle ilgili **diğer** hususlar” demek suretiyle kanunda düzenlenmeyen alanlarda bir düzenleme yapılacağı da ifade edilmiş bulunmaktadır. Oysaki yönetmeliklerin mutlaka yetki veren bir kanuna dayanması ve bu kanunun uygulamasının gösterilmesi amacıyla çıkarılabileceği ile ve yönetmeliklerin yetki aldığı kanuna aykırı olmayacağı Anayasanın 124. maddesiyle teminat altına alınmıştır.

Yönetmeliklerle yapılacak düzenlemeler uygulamada kanundaki yetkilerin kullanılmasını bile hukuken olmasa da fiilen tartışılır hale getirmektedir. Örneğin bugün Ceza Muhakemeleri Kanununun hiçbir yerinde müdafî için vekâletname şartı aranmazken, vekâletname müdafiler yönünden bir ispat şartı olup, sıhhat şartı sayılamazken “Cumhuriyet Başsavcılıkları ile Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri Kalem Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik” 45/2 inci madde ile seçilmiş müdafîin soruşturma dosyasını incelemesi yönünden vekâletname şartı getirilerek 5271 sayılı kanun sistematığı açıkça yara almakta ve uygulamada savunma hakkının kullanılması önemli ölçüde fiilen engellenmektedir. Teklifte “müdafîlik, hukuken kabul edilebilir herhangi bir şekilde ispat edilebilir” hükmünün yer almaması, teklifin uygulamadaki sorunları tek yanlı çözmeye çalıştığı, savunma hukuku açısından meydana gelen en ciddi sorunları bile dikkate almadığının bir göstergesidir.

Bu fıkradaki ikinci husus ise çıkarılacak yönetmeliği düzenleme yetkisinin, uygulayıcı kurumlar olan Barolara ve Türkiye Barolar Birliğine bırakılması gerekirken baroların bu yönetmelikte hiçbir etkisinin bulunmaması, Barolar Birliğinin ise sadece “görüşünün alınması” şeklinde etkisiz ve bağlayıcı olmayan bir rolünün bulunması savunma hukukunu yok saymaktır. Bu alandaki ilkeler kanunda gösterildikten sonra çıkarılacak yönetmelik konusundaki hükmün asgari şu şekilde olması gerekirdi:

“Zorunlu müdafilik konusunda bu kanunun uygulaması, Baroların görüşüne başvurulmak suretiyle Türkiye Barolar Birliği tarafından oluşturulacak yönetmelikle belirlenir”

MADDE 20- 5271 sayılı Kanununun 253 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmesi hakkında³

Değerlendirme:

4 üncü fıkra ile Kolluk da taraflara uzlaşma teklifinde bulunabilmektedir. Bu yetki 5271 sayılı kanunun aynı maddesine göre sadece Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkemeye aitti. Bu yetkinin kolluğa verilmiş olması uygulamada ciddi sorunlar yaratabilecektir. Uygulamada adli kolluk ile Cumhuriyet savcısı arasında sağlıklı diyalog sağlayıcı bir sistem olmadığı, daha çok

(3) MADDE 20- 5271 sayılı Kanununun 253 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 253- (1) Aşağıdaki suçlarda, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören gerçek veya özel hukuk tüzel kişisinin uzlaştırılması girişiminde bulunulur.

- a) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı suçlar,
- b) Şikâyete bağlı olup olmadığına bakılmaksızın, Türk Ceza Kanununda yer alan:
 - 1.Kasten yaralama (üçüncü fıkra hariç, madde 86; madde 88),
 - 2.Taksirle yaralama (madde 89),
 - 3.Konut dokunulmazlığının ihlali (madde 116)
 - 4.Çocuğun kaçırılması ve alıkonulması (madde 234)
 - 5.Ticari sır, bankacılık sırrı veya müşteri sırrı niteliğindeki bilgi veya belgelerin açıklanması (dördüncü fıkra hariç, madde 239)

Suçları.

(2) Soruşturulması veya kovuşturulması şikâyete bağlı olanlar hariç olmak üzere; diğer kanunlarda yer alan suçlarla ilgili olarak uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, kanunda açık hüküm bulunması gerekir.

(3) Soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı olsa bile, etkin pişmanlık hükümlerine yer verilen suçlar ile cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, uzlaştırma yoluna gidilemez.

(4) Soruşturma konusu suçun uzlaşmaya tabi olması halinde, Cumhuriyet savcısı veya talimatı üzerine adli kolluk görevlisi, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görene uzlaşma teklifinde bulunur. Şüphelinin, mağdurun veya suçtan zarar görenin reşit olması halinde, uzlaşma teklifi kanuni temsilcilerine yapılır. Cumhuriyet savcısı uzlaşma teklifini açıklamalı tebligat veya istinabe yoluyla da yapabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar gören, kendisine uzlaşma teklifinde bulunduktan itibaren üç gün içinde kararını bildirmediği takdirde, teklifi reddetmiş sayılır.

(5) Uzlaşma teklifinde bulunulması halinde, kişiye uzlaşmanın mahiyeti ve uzlaşmayı kabul veya reddetmesinin hukuki sonuçları anlatılır.

telekomünikasyon araçlarına dayalı bir sistem olduğu için kollukta uzlaşma olumsuz sonuçlar verebilecektir. Örneğin suç hakkındaki soruşturmanın başlangıcında suçun uzlaşma kapsamında olup olmadığı yeterince anlaşılmadan hatalı uzlaşmalar olacak, taraflarda adalet sistemine duyulan güven zarar görecektir. Kaldı ki uzlaşmanın beşiği sayılan Anglo-Amerikan sistemindeki en ciddi tehlike olan organize suç örgütlerinin taraflar üzerinde yaratacağı baskının da kapısı açılmış olacaktır. Uzlaştırma mutlaka teklifi suç ve tazminat hukuku konusunda eğitim almış kişiler tarafından yapılmalıdır. Değişiklik ile teklifin pek çok maddesinde görüleceği üzere Cumhuriyet savcılarının iş yükleri azaltılması amaçlanmış, ancak karşılığında tazviz hukuki ilkelerin zedelenmesi şeklinde gelişmiştir. Uzlaştırma teklifi yapıldıktan sonra uzlaşmanın koşulları da kollukta tespit edilmiş olacak, Cumhuriyet savcısı için bu metne onay vermek-

(3) dipnot devamı: (6) Resmi mercilere beyan edilmiş olup da soruşturma dosyasında yer alan adreste bulunmama veya yurt dışında olma ya da başka bir nedenle mağdura, suçtan zarar görene, şüpheliye veya bunların kanuni temsilcisine ulaşamaması halinde, uzlaştırma yoluna gidilmeksizin soruşturma sonuçlandırılır.

(7) Birden fazla kişinin mağduriyetine veya zarar görmesine sebebiyet veren bir suçtan dolayı uzlaştırma yoluna gidilebilmesi için, mağdur veya suçtan zarar görenlerin hepsinin uzlaşmayı kabul etmesi gerekir.

(8) Uzlaşma teklifinde bulunulması veya teklifin kabul edilmesi, soruşturma konusu suçta ilişkin delillerin toplanmasına ve koruma tedbiri uygulanmasına engel değildir.

(9) Şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görenin uzlaşma teklifini kabul etmesi halinde, Cumhuriyet savcısı uzlaşmayı kendisi gerçekleştirebileceği gibi, uzlaştırmacı olarak bir avukat görevlendirilmesini barodan isteyebilir veya hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından uzlaştırmacı görevlendirilebilir.

(10) Bu kanunda belirlenen hakimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirilmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur.

(11) Görevlendirilen uzlaştırmacıya soruşturma dosyasında yer alan ve Cumhuriyet savcısınca uygun görülen belgelerin birer örneği verilir. Cumhuriyet savcısı uzlaştırmacıya, soruşturmanın gizliliği ilkesine uygun davranmakla yükümlü olduğunu hatırlatır.

(12) Uzlaştırmacı, dosya içindeki belgeleri birer örneği kendisine verildikten itibaren en geç otuz gün içinde uzlaştırma işlemlerini sonuçlandırır. Cumhuriyet savcısı bu süreyi en çok yirmi gün daha uzatabilir.

(13) Uzlaştırma müzakereleri gizli olarak yürütülür. Uzlaştırma müzakerelerine şüpheli, mağdur, suçtan zarar gören, kanuni temsilci, müdafî ve vekil katılabilir. Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin kendisi veya kanuni temsilcisi ya da vekilin müzakerelere katılmaktan imtina etmesi halinde, uzlaşmayı kabul etmemiş sayılır.

(14) Uzlaştırmacı, müzakereler sırasında izlenmesi gereken yöntemle ilgili olarak Cumhuriyet savcısıyla görüşebilir; Cumhuriyet savcısı, uzlaştırmacıya talimat verebilir.

ten öte bir işlev kalmamış olacaktır ki bu durum da ceza soruşturmasında savcının rolünün kolluk tarafından ülkemizdeki sisteme aykırı olarak gerçekleştirilmesi sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle değişiklik eski sistemden daha geri bir düzenlemedir. Ayrıca fıkranın ikinci cümlesinde; şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenin reşit olmaması halinde uzlaşma teklifinin kanuni temsilcisine yapılabileceği düzenlemesindeki “reşit olmama” kriterinin Yargıtayın şikayette bulunma veya şikayetten vazgeçme kriteri olan “*temyiz kudretine sahip bulunma*” şeklinde değiştirilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Taraflar temyiz

(3) dipnot devamı: (15) Uzlaşma müzakereleri sonunda uzlaştırmacı, bir rapor hazırlayarak kendisine verilen belge örnekleriyle birlikte Cumhuriyet savcısına verir. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde, tarafların imzalarını da içeren raporda, ne suretle uzlaşıldığı ayrıntılı olarak açıklanır.

(16) Uzlaşma teklifinin reddedilmesine rağmen, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar gören uzlaştıklarını gösteren belge ile en geç iddianamenin düzenlendiği tarihe kadar Cumhuriyet savcısına başvurarak uzlaştıklarını beyan edebilirler.

(17) Cumhuriyet savcısı, uzlaşmanın, tarafların özgür iradelerine dayandığı ve edimin hukuka uygun olduğunu belirlerse raporu veya belgeyi mühür altına alarak dosyasında muhafaza eder.

(18) Uzlaşmanın sonuçsuz kalması halinde tekrar uzlaştırma yoluna gidilemez.

(19) Uzlaşma sonucunda şüphelinin edimini defaten yerine getirmesi halinde, hakkında kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilir. Edimin yerine getirilmesinin ileri tarihte bırakılması, taksit bağlanması veya süreklilik arz etmesi halinde, 171 inci maddedeki şartlar aranmaksızın, şüpheli hakkında kamu davasının ertelenmesi kararı verilir. Kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararından sonra, uzlaşmanın gereklerinin yerine getirilmemesi halinde, 171 inci maddenin dördüncü fıkrasındaki şart aranmaksızın, kamu davası açılır. Uzlaşmanın sağlanması halinde, soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat edilmiş sayılır. Şüphelinin, edimini yerine getirmemesi halinde uzlaşma raporu veya belgesi, 9/671932 tarihli ve 2004 sayılı İcra İflas Kanununun 38 inci maddesinde yazılı ilam mahiyetini haiz belgelerden sayılır.

(20) Uzlaştırma müzakereleri sırasında yapılan açıklamalar, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmada ya da davada delil olarak kullanılamaz.

(21) Şüpheli, mağdur veya suçtan zarar görenden birine ilk uzlaşma teklifinde bulunduğu tarihten itibaren, uzlaştırma girişiminin sonuçsuz kaldığı ve en geç, uzlaştırmacının raporunu düzenleyerek Cumhuriyet savcısına verdiği tarihe kadar dava zamanaşımı ile kovuşturma koşulu olan dava süresi işlemez.

(22) Uzlaştırmacıya Cumhuriyet savcısı tarafından çalışma ve masraflarıyla orantılı bir ücret takdir edilerek ödenir. Uzlaştırmacı ücreti ve diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır. Uzlaşmanın gerçekleşmesi halinde bu giderler Devlet Hazinesi tarafından karşılanır.

(23) Uzlaşma sonucunda verilecek kararlarla ilgili olarak bu kanunda öngörülen kanun yollarına başvurulabilir.

(24) Uzlaşmanın uygulanmasına ilişkin hususlar, yönetmelikle gösterilir.”

kudretine haiz ise, bizzat kendi irade beyanlarına üstünlük tanınmalıdır.

9 uncu fıkrada uzlaşmanın Cumhuriyet savcısı tarafından gerçekleştirilmesi benimsenmiştir ki kabulü mümkün değildir. Soruşturmanın yürütücüsü, kamu gücünün ajanı olan Cumhuriyet savcısının uzlaştırmacı sıfatını alması Cumhuriyet savcısının işlevi ile bağdaşmayacağı gibi onun saygınlığını da zedeleyecektir. Diğer taraftan uzlaştırmacı sıfatının avukatların yanı sıra hukuk eğitimi görmüş kimselere verilmesi de doğru bir düzenleme değildir. Örneğin avukatlık veya hakim-savcılık mesleğinden ihraç edilen kişilere adli sistem içerisinde bir rol verilmektedir. Uzlaştırmanın, bu konudaki tekniğe en yakın meslek olan ve birikimi itibarıyla uzlaştırmayı sağlayabilecek avukatlarda kalması sistemin işlevi açısından önemlidir.

Uzlaşma kurumunun hukuk sistemimize getiriliş nedenlerinden biri ve yurt dışı uygulamaları, uyuşmazlığın muhakeme dışında çözüme kavuşturulmasıdır. Böylece yargının iş yükü de azalmış olacaktır. Fıkra ile Cumhuriyet Savcılarında da uzlaştırmaya yetkisinin verilmesi, uyuşmazlığın muhakeme dışında çözüme kavuşturulması ilkesine aykırı olacaktır. Bunun sonucunda yargının iş yükü daha da artırılarak kurumun getiriliş amacına ters düşülecektir. Uzlaşma, yurtdışı uygulamalarında olduğu gibi alternatif bir yargı yoludur. Uzlaştırmacının tarafsız kişilerden oluşması, hem taraflara daha fazla güven verecek, hem de daha çabuk sonuca varılacaktır.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 2. maddesinin 1 ve 2. fıkraları gereği;

“Avukatlığın amacı; hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını, her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder”

36. maddesinde: *“Avukatlar, yüklendikleri görevleri, bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinden*

yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler”

35/A maddesi gereğince Avukatların Uzlaşma sağlama yetkileri, 36. madde gereğince sır saklama yükümlülükleri, Meslek İlke ve Kuralları ve bu kurallara aykırılık halinde 134 ve devam eden maddeler gereğince disiplin işlem ve cezaları düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra, İstanbul Barosunca Uzlaşma Yönergesi hazırlanarak, uzlaşmacı avukat olunabilmesi için belirli kriterler getirilmiş ve uzlaşma üzerine eğitim seminerleri yapılmıştır. Bu zamana kadar uzlaşmacıların ve Baroların uzlaşma kurumu ile ilgili pek çok çalışmaları, uygulama tecrübeleri olmuştur. Uzlaşma kurumunun tam olarak yasal altyapısının oluşturulmaması ile ilgili pek çok sorunlar yaşanmıştır. Ancak uygulamada uzlaştırıcının avukat olması ile ilgili hiçbir sorun yaşanmamıştır. Bu nedenlerle uzlaştırmanın; mesleki ilke, kural ve disipline sahip kişiler olan avukatlarca yapılmasında pek çok fayda vardır.

9 uncu fıkranın “Cumhuriyet Savcısı, şüpheli ile mağdur veya suçtan zarar görenin uzlaşma teklifini kabul etmesi halinde, tarafların uzlaştırmacı bir avukat üzerinde anlaşmalarını halinde uzlaştırmacı olarak avukat görevlendirilmesini barodan ister” şeklinde değiştirilmesini önermekteyiz.

10 uncu fıkra gereğince Hakimin davaya bakamayacağı haller ile reddi sebepleri, uzlaştırmacı görevlendirmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulur denilmiştir. CMK 27. madde gereğince Hakimin reddine Mahkemece karar verilir. Fıkradaki hüküm görevlendirme aşamasındadır, doğrudur ancak eksiktir. Soruşturma esnasında savcılık aşamasında görevlendirilen uzlaşmacının reddi istemine fıkranın bu haliyle kimin karar vereceği belirli değildir. Soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısının yasa gereği uzlaşmacının reddine karar verebilmesi mümkün değildir. Bu nedenle fıkranın sonuna “*Hakimin reddini gerektiren sebepler, bilirkişi hakkında da geçerlidir. Soruşturma aşamasında uzlaşmacının reddine Sulh Ceza Hakimliğince karar verilir*” hükmünün ilave edilmesi veya benzeri bir düzenlemenin yapılması gerektiğini düşünmekteyiz.

14 üncü fıkradaki Cumhuriyet savcısının uzlaştırmacıya talimat vermesi uzlaşmanın amacıyla bağdaşmamaktadır. Zira bu cümle ile uzlaştırmacı, Cumhuriyet savcısının talimatını yerine getiren kişi durumunda kalmaktadır. Oysaki tarafların önerileri ve uzlaştırmacının çözüm tarzının tek sınırı hukuka uygunluk olmalıdır. Zira uzlaşmanın en temel faydalarından birisi de kişilerin isteklerine uygun çözümler üretmesidir. Bu cümle ile uzlaştırmacının çözüm tarzı ipotek altına alınmaktadır. Uzlaştırmacının Cumhuriyet savcısıyla görüşe yetkisi saklı kalmalı ama talimat alması benimsenmemelidir. Diğer taraftan Avukatlık Meslek Kurallarının 2. maddesi gereğince “Mesleki çalışmasında avukat bağımsızlığını korur” Avukatlar, Cumhuriyet Savcısı emrinde çalışan kişiler değildir. Cumhuriyet Savcısından talimat alması bağımsızlığını zedeler. Bu nedenle bu cümlenin teklif metninden çıkartılması gerektiğini düşünmekteyiz.

16 ncı fıkra uzlaşmada organize örgütlerin bu alanda varlığına davetiye çıkaracak bir düzenlemedir. Yargı dışı uzlaşma benimsenirse bu alan hukukun kontrolü altında çıkacaktır. Katılmadığımız, tehlikeli sonuçlar doğuracak bir düzenlemedir. Uzlaşma yargı dışı fakat adliye içi bir çözüm yoludur.

18 inci fıkra uzlaşmanın yaygınlaştırılmasını engelleyecek bir düzenlemedir. Bizce soruşturmada başarısız olsa bile kişiler kovuşturma aşamasında uzlaşabilmelidirler. Zira belirttiğimiz düzenlemenin hiçbir mahsuru olmadığı gibi uzlaşmanın sağlayacağı tüm amaçları da temin edecektir.

22 inci fıkrada madde metninde uzlaştırmacı ücret ve masraflarının, ne şekilde, ne zaman ve hangi kaynaktan ödeneceği uygulamada hiçbir tereddüt yaratmadan belirtilmesi gerekirdi.

“CMK gereği Baro tarafından atanan uzlaştırmacının, çalışma ve masraflarıyla orantılı olarak Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi gereğince belirlenen ücreti ve görevin ifasından doğan giderleri, Devlet Hazinesi tarafından Türkiye Barolar Birliği hesabına aktarılan kaynaktan karşılanır. Uzlaştırmacıya ödenecek ücret ve diğer giderler, atamayı yapan yer Barosunca, uzlaşma raporunun sunulmasına müteakip ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinde sayılır.” şeklinde madde metninin düzenlenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

24 üncü fıkra konusunda ise, bir önceki madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esasların uygulayıcı kurumlar olan Barolar ve Türkiye Barolar Birliği tarafından çıkartılacak yönetmelikte belirtilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

MADDE 26- 5320 sayılı CMK Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13 üncü maddesinin değiştirilmesi hakkında⁴

Değerlendirme:

Öncelikle madde ile ödemelerin yapılması Türkiye Barolar Birliği, dolayısıyla barolardan çıkarılarak Adalet Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak bir ödeme şekli yaratılmasının yolu açılmaktadır. Böylece Barolar sadece görevlendirme yapan makamlar haline gelmekte, CMK uygulamasında görev alan meslektaşlarımızın evraklarının Adalet Bakanlığı bünyesindeki bir birime sunulması ve ödemenin de bu birim tarafından yapılması temin edilmektedir. Maddede mutlaka “Adalet Bakanlığı tarafından Türkiye Barolar Birliğine aktarılacak ödenek” kelimesinin kullanılması gerekir. Madde ile CMK avukatlığı devlet avukatlığına dönüştürülmeye çalışılmaktadır ki savunmanın bağımsızlığını yok eden bir düzenlemedir.

Diğer taraftan CMK uygulamasındaki ücretlendirme yine avukatlık ücret tarifesinden ayrı tutulmaktadır. Böylece avukatlar asgari ücret tarifesi altında görev yapmak durumunda kalmaktadırlar ki asgari ücret tarifesinin anlamı ve işlevi kalma-

(4) MADDE 26- 5320 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Müdafî ve vekil ücreti

MADDE 13- (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.

(2) Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir”

makta ve avukatlar bizzat bu meblağın altında görev almak durumunda bırakılmaktadır. Asıl önemlisi madde ile yasama organının yine kendisi tarafından çıkarılıp yürürlüğe konmuş olan Avukatlık Kanununun 164/4 üncü fıkrasında yer alan “Avukatlar asgari ücret tarifesi altında vekâlet ücreti kararlaştıramaz” hükmü ile bu kanun hükmü arasında yaratacağı açık çelişki en mütevazî ifadeyle vahimdir.

İkinci fıkra uyarınca düzenlenecek yönetmelik ise bizzat Türkiye Barolar Birliği tarafından düzenlenmelidir.

Bu durumda madde şu şekilde olmalıdır:

“Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, görevin ifasından doğan masraflar hariç avukatlık asgari ücret tarifesine göre belirlenen ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten Türkiye Barolar Birliğine aktarma yapılmak suretiyle ödenir. Bu ücret yargılama giderlerinden sayılır.”

“Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar, Türkiye Barolar Birliğince, baroların görüşleri alınarak çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.”

Teklif ile ilgili görüşlerimizi saygı ile sunarız.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Kazım KOLCUOĞLU

**CEZA MUHALEMESİ KANUNU GEREĞİNCE MÜDAFİ VE
VEKİLLERİN GÖREVLENDİRİLMELERİ İLE
ÖDENECEK ÜCRETLERİN USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN
YÖNETMELİK TASLAĞI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine müdafî veya vekillerin görevlendirilmeleri ile bu kişilere ödenecek ücrete ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönetmelik, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince müdafî veya vekil görevlendirilmesi ile bu kişilere yapılacak ödemeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönetmelik, Ceza Muhakemesi Kanununun 150 nci ve 23/03/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13 üncü maddesi gereğince hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) *Baro*: Hukukî yardımın yapılacağı yerin bağlı bulunduğu baroyu,

b) *Kovuşturma*: İddianamenin kabulüyle başlayıp, hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi,

c) *Soruşturma*: Yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden; kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilen hâllerde bu kararın kesinleşmesi, kamu davası açılan hâllerde ise iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi,

ç) *Tarife*: Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak her yıl Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca hazırlanan ve müdafî veya vekillere ödenecek ücretleri gösteren tarifeyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Müdafî veya Vekillere İlişkin Hükümler

Müdafî veya vekillerin görevlendirilmesi

MADDE 5- 1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse kendisine, görevlendirilecek müdafî için ödenecek ücretin yargılama giderlerinden sayılacağı hususu hatırlatılarak talebi hâlinde bir müdafî görevlendirilir.

2) Şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malûl veya sağır ve dilsiz ise ya da hakkında alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı soruşturma ya da kovuşturma yapılıyorsa istemi aranmaksızın bir müdafî görevlendirilir. Ancak bunun için şüpheli veya sanığın müdafîinin olmaması şarttır.

3) İkinci fıkrada sayılan hâllerde kovuşturma aşamasında sanığa “tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde müdafîi bulunup bulunmadığını bildirmesi, bildirimde bulunmadığı takdirde müdafîi olmadığını kabul edileceği” meşruhatını taşıyan tebligat

çıkartılır. Sanık tarafından bildirimde bulunulmadığı takdirde bir müdafî görevlendirilir.

4) Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ifadeyi alan merciin veya sorguyu yapan hâkimin, kovuşturma evresinde ise mahkemenin talebi üzerine baro tarafından görevlendirilir.

Görevlendirme esasları

MADDE 6- 1) Soruşturma evresinde görev yapan müdafî veya vekil, engel bulunmadığı takdirde kovuşturma evresinde de öncelikle görevlendirilir.

2) Soruşturma veya kovuşturma makamlarınca aralarında menfaat çatışması bulunduğu bildirilmediği takdirde birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi veya katılan için aynı müdafî veya vekil görevlendirilebilir.

3) Baro tarafından müdafî veya vekil olarak atanan avukat, görevlendirilmesine ilişkin yazıya dayanarak başka bir avukata yetki verebilir.

4) Müdafî veya vekilin mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde, baro tarafından yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir.

5) Kanun yolu muhakemesinde yapılacak duruşma için müdafî veya vekil talep edilmesi hâlinde görevlendirme, kanun yolu incelemesinin yapılacağı yer barosunca yapılır.

6) Müdafî veya vekil, duruşmada hazır bulunmaz veya vaktisiz olarak duruşmadan çekilir veya görevini yerine getirmekten kaçınırsa, hâkim veya mahkeme derhal başka bir müdafî veya vekil görevlendirilmesi için gerekli işlemi yapar.

Görevin sona ermesi

MADDE 7- 1) Müdafî veya vekilin görevi;

a) Soruşturma evresinde; kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, yetkisizlik veya görevsizlik kararı, kamu davası açılması hâlinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,

b) Kovuşturma evresinde; yetkisizlik veya esasa ilişkin hükümün kesinleşmesi ile davanın nakline karar verilmesi,

c) Müdafî, vekil veya kendisi için müdafî ya da vekil görevlendirilen kişinin ölmesi,

ç) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi, hâlinde sona erer.

2) Müdafî veya vekil azledilemez ancak; müdafî, vekil ya da kendisi için görevlendirme yapılan kişinin baro tarafından kabul edilen haklı sebeplerinin varlığı hâlinde önceki müdafî ya da vekilin görevine son verilerek yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme Usul ve Esasları

Ücret

MADDE 8- 1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi'nden ayrı olarak hazırlanacak Tarife gereğince ödenecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır.

2) Müdafî veya vekilin görevi gereği bürosunun bulunduğu yer belediye sınırları dışına çıkması hâlinde yaptığı zorunlu yol giderleri ayrıca ödenir. Bunun için yapılan giderin usulüne uygun şekilde düzenlenen bir belgeye dayandırılması gerekir.

3) Müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenen ücret ile ikinci fıkrada belirtilen zorunlu yol gideri yargılama giderlerinden sayılır.

Tarife

MADDE 9- 1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek ücret, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet ve

Maliye Bakanlıkları tarafından her yıl hazırlanacak Tarifede gösterilir.

2) Hazırlanan Tarife Resmî Gazetede yayımlanır.

Ödemeye ilişkin esaslar

MADDE 10- 1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî veya vekile Tarifede belirlenen ücret ödenir.

2) Soruşturma ve kovuşturma evreleri için ayrı ayrı ücret ödenir.

3) Soruşturma evresinde kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcılığı ve mahkeme huzurunda yapılan ifade alma veya sorgu için zorunlu sebeplerle farklı avukatların görevlendirilmesi hâlinde tek bir ücret ödenir ve bu ücret görevli avukatlara eşit şekilde paylaşılır. Soruşturma veya kovuşturma evresinde bir kişi için aynı avukata birden fazla ücret ödenmez.

4) Aralarında menfaat çatışması bulunmayan birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi veya katılan için görevlendirilen aynı müdafî ya da vekile bu kişilerin her biri için ayrı, ancak en fazla on kişi ücreti ödenir.

5) Yetki belgesi ile görevlendirilen avukata ayrıca ücret ödenmez.

6) Müdafî veya vekil olarak görevlendirilen avukatın mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde yeniden görevlendirilen müdafî veya vekile de Tarifedeki ücret ödenir.

7) Yetkisizlik, görevsizlik veya davanın nakli sebebiyle müdafîlik ya da vekillik görevinin sona ermesi hâlinde Tarifede yazılı ücret ödenir.

8) Kovuşturma evresinde görevsizlik kararı verilerek dosyanın üst dereceli mahkemeye gönderilmesi hâlinde Tarifede yazılı ücretler arasındaki farkın ödenmesine üst mahkemece karar verilir.

9) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi nedeniyle görevi sona eren müdafî ya da vekile Tarifede yazılı ücretin tamamı ödenir.

10) Talimat mahkemesinin talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekile Tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir.

11) Müdafî veya vekillik ücretinin belirlenmesinde sarf kararının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan Tarife esas alınır.

Ücret ve yol giderlerinin ödenme usulü

MADDE 11- 1) Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen ücreti almaya hak kazanır. Bu ücret, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısı veya kovuşturmayı yapan mahkeme hâkimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödeme emriyle ödenir.

2) Yol giderleri ise buna ilişkin belgenin ibrazı üzerine birinci fıkrada sayılan mercilerce düzenlenen sarf kararına istinaden ödeme emriyle ödenir.

Barolara yapılacak ödeme

MADDE 12- 1) Barolara Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yürüttükleri müdafî ve vekil görevlendirmeleri ile ilgili yapılan cari giderlerde kullanılmak üzere her ay bir ödeme yapılır.

2) Bu amaçla yapılacak olan ödemelerde Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Ödenecek Ücret Tarifesinde ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için ödenecek ücret esas alınır ve kayıtlı üye sayısı;

200'e kadar olan barolara bu miktarın iki katı,

500'e kadar olan barolara bu miktarın üç katı,

1000'e kadar olan barolara bu miktarın dört katı,

5000'e kadar olan barolara bu miktarın altı katı,

5000 ve üzeri olan barolara bu miktarın sekiz katı,

ödeme yapılır.

3) Ödeme, müdafî veya vekil görevlendirilmeleri için Adalet Bakanlığı bütçesinde yer alan ödenekten karşılanır ve baronun bulunduğu yer il Cumhuriyet başsavcılığınca yapılır.

4) Bu ödemeler Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca müdafî veya vekil görevlendirilmesi dolayısıyla yapılan harcamaların karşılanmasına yönelik olup başka bir iş için kullanılamaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Geçici Madde 1- (1) Bu Yönetmelik, 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihi arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukukî yardımlarda da uygulanır.

Geçici Madde 2- (1) 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihi arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukukî yardımlarda bu Yönetmelik uyarınca hazırlanan Tarifede belirlenen ücret ödenir.

Yürürlük

MADDE 13- (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

TARİH : 23.01.2007

SAYI : 977

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ: 19.01.2007 gün ve 2007/12 sayılı duyurunuz.

İlgi duyurunuz gereği Ceza Muhakemesi Kanununun Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirmeleri ile Ödenecek Ücretlerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı ve Tarife hakkında görüşlerimiz ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize saygı ile sunulur.

İstanbul Barosu Başkanı

Av. Kazım KOLCUOĞLU

EK

MADDE 5- 5. maddeye 5. bir fıkra eklenerek “**Baro, görev alacak olan avukatlara eğitim programı verebilir ve görevlendirmelerde eğitim programına katılan avukatlara öncelik tanıyabilir**” şeklinde bir düzenlemenin yapılmasını talep ederiz.

Bu düzenleme ile müdafî ve vekillere eğitim verme imkanı olan Baroların, eğitim seminerleri düzenlemek suretiyle hizmetin daha kaliteli verilmesi ve böylece sanık ve mağdur haklarının da etkin bir şekilde korunması sağlanmış olacaktır.

MADDE 6- 1. fıkranın; “**Soruşturma evresinde görevlendirilen müdafî veya vekil, kovuşturma evresinde Ceza Muhakemesi Kanununun kovuşturma evresinde müdafî ve vekil talep koşulları çerçevesinde mahkemece engel bir halin bulunmadığı ve soruşturma evresinde görevli bulunan müdafî veya vekilinde bilgileri de bildirilmek suretiyle, Baro tarafından öncelikle görevlendirilebilir**” şeklinde düzenlenmesini talep ederiz.

Taslak metnin son kelimesi olan “görevlendirilir” ibaresi, yasada yer alan müdafî/vekil seçiminin Baroya ait olması prensibini ihlal edici niteliktedir.

Yasayla münhasıran Barolara verilen müdafî/vekil seçim yetkisi, Baroların buldukları illerin coğrafik yapısı ve özellikleri gereği iç ilişkisel anlamda kullanılmaktadır. Bu nedenle “görevlendirilir” ibaresinin “görevlendirilebilir” şeklinde değiştirilmesi, usulü anlamda da soruşturma aşamasında birden fazla müdafîin işleme katılması ihtimali de nazara alınarak soruşturmada görevli müdafîin sicil bilgisi ile Baroya bildirilmesi, bunun yanı sıra soruşturma aşamasında görevlendirilen müdafî/vekilin, kovuşturma aşamasında özellikle dosyada birden fazla sanığın bulunması halinde menfaat çatışması olup olmadığı anlamında engel bir hal olup olmadığı da bildirilmek suretiyle müdafî/vekil talep edilmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Maddeye (3). fıkra olarak “**Soruşturma evresinde bir şüphelinin birden fazla suçunun ortaya çıkması yahut bir mağdur veya şikayetçinin birden fazla suçun mağduru veya şik**

kayetçisi olduğunun ortaya çıkması halinde, ayrı soruşturmayı ve ayrı ayrı dava açılmasını gerektiren her bir suç için on suçu geçmemek kaydıyla aynı müdafî veya vekil görevlendirilebilir” şeklinde bir fıkranın eklenmesini, diğer fıkraların eklenecek fıkraya göre numaralandırılmasını önermekteyiz.

Zira ayrı ayrı soruşturmayı ve ayrı ayrı dava açılmasını gerektiren suçların doğal sonucu ayrı ayrı görevlendirme ve ayrı ayrı görevlendirilen her suç için ayrı ayrı ücret ödenmesi gerekeceğini düşünmekteyiz. Bu düzenlemeye paralel olarak da ayrı ayrı ücret ödenmesi için 10. maddeye, fıkra eklenmesini önermekteyiz.

3. fıkranın; **“Baro tarafından kovuşturma evresinde müdafî veya vekil olarak atanan avukat, görevlendirilmesine ilişkin yazıya dayanarak başka bir avukata yetki verebilir. Görevlendirme yazısı ve buna dayanan yetki belgeleri, harç ve vekaletname pulundan muaftır”**

Yetki belgesi uygulamasının, bir bütünlük içerisinde yürütmesi gereken soruşturma evresinde uygulanmaması, sanık hakları açısından önemlidir. Kovuşturma evresinde bir nebze kabul edilebilecek olan bu uygulamanın, soruşturma evresinde uygulanmaması gerektiğini düşünmekteyiz.

Uygulamada, mahkemelerce görev yazılarına dayanan yetki belgelerine vekaletname pulunun talep edildiği görülmektedir. Bu görevin vekaletnameye dayanmaması, yasal bir görevlendirme olması nedeni ile görev yazıları ve buna bağlı yetki belgelerinin pul ve harç gibi mali yükümlülüklerden muaf olması gerektiği düşünmekteyiz .

4. fıkranın; **“Müdafî ve vekil mesleğini kanuni veya fiili engellerle geçici veya sürekli sürdüremez yahut görevini yapmasına engel kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü nedeni ile görevinden çekilmesi halinde, baro tarafından yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir. Görevden çekilmenin kabulü, baroya aittir”** şeklinde düzenlenmesini önermekteyiz.

Avukatlık Kanununu Baro tarafından görevlendirilen avukata ilişkin istifayı düzenleyen 41/2. maddesi ile uyum sağla-

mak için metnin önerdiğimiz şekilde düzenlenmesini talep ederiz.

Müdafi/vekil, mesleğini kanuni engellerin yanında sağlık sorunları gibi kimi görevden çekilmeyi haklı gösterecek fiili nedenlerle de yerine getiremeyebilir. Bunun takdiri, müdafi/vekili atayan kurum olan Barolara ait olacağı aşıkardır.

MADDE 7- 1. fıkranın; “Müdafi veya vekilin görevi;

a) Soruşturma evresinde; kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, yetkisizlik veya görevsizlik kararı, kamu davası açılması halinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,

b) Kovuşturma evresinde; esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi, yetkisizlik, görevsizlik, birleştirme, davanın nakli veya devrine karar verilmesi,

c) Müdafi, vekil veya kendisi için müdafi ya da vekil görevlendirilen kişinin ölmesi,

ç) Kişinin kendisine bir müdafi veya vekil seçmesi,

d) Görevlendirilen birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikayetçi veya katılan arasında menfaat çatışması çıkması halinde hukuksal yardımda bulunulup bulunulmamasına göre taraflardan biri ya da tümü için görevinden çekilme,

halinde görev sona erer”

Fıkranın (a) bendinde, soruşturma aşamasında görevsizlik kararı ile müdafi/vekilin görevinin sona ereceği, taslağın 10. maddesinin 7. fıkrasında görevsizlik nedeni ile görevin sona ermesi halinde tarifedeki yazılı ücretin ödeneceği belirtilmiş olmasına rağmen, fıkranın (b) bendine, kovuşturma evresinde “görevsizlik” kararının görevi sona erdiren bir hal olduğu belirtilmemiştir. Tüm metin içeriği ve Asgari Ücret tarifesi ile uyum açısından, görevin sona ermesi anlamında mahiyet açısından yetkisizlik kararından farkı olmayan görevsizlik ve buna benzer davaların birleştirilmesi ve devri hallerinde de görevin sona ermesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yine fıkraya (d) bendi eklenerek, soruşturma ve kovuşturma evrelerinin safahatlarında taraflar arasında menfaat çatışmasının çıkması halinde, hukuksal yardımda bulunulan taraflar açısından görevin sona ermesi ve 10. maddeye bir hüküm eklenerek bu sebeple çekilme halinde ücretin tarifeye göre ödenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Taraflar arasında menfaat çatışmasının çıkması halinde Avukatlık Kanunu ve Meslek İlke ve Kuralları gereğince “Aynı işte menfaati zıt olan bir tarafa avukatlık etmiş veya mütalaa vermiş olursa” görevin reddi gerekecektir. Taraflar arasında menfaat çatışmasının çıkması, avukata atfedilebilecek bir sorumluluk değildir.

MADDE 10- Taslağın 6. maddesine önerdiğimiz 3. fıkra ile bağlantılı olarak, bu maddenin 3. fıkrasının son cümlesinde yer alan “Soruşturma ve kovuşturma evresinde bir kişi için aynı avukata birden fazla ücret ödenmez” hükmünün **“Bu yönetmeliğin 6. maddesinin 3. fıkrası haricinde, soruşturma ve kovuşturma evresinde bir kişi için aynı avukata birden fazla ücret ödenmez”** şeklinde değiştirilmesini önermekteyiz.

Taslağın 7. maddesinin 1. fıkrasına önerdiğimiz d) bendi gereğince bu maddenin 4. fıkrasının **“Menfaat çatışması nedeniyle taraflardan biri ya da tümü için görevinden çekilen müdafî ve vekile, görevden çekilen her kişi ya da tüm kişiler için on kişi ücretini geçmemek kaydıyla tarifedeki ücret ödenir”** şeklinde değişiklik yapılmasını önermekteyiz.

Taslağın 6. maddesinin 4. fıkrasına önerimiz doğrultusunda; bu maddenin 6. fıkrasının; **“Müdafî veya vekil olarak görevlendirilen avukatın mesleğini kanuni veya fiili engellerle geçici veya sürekli sürdüremez yahut görevini yapmasına engel kaçınılmaz bir sebep veya haklı bir özrü nedeni ile görevinden çekilmesi halinde, yeniden görevlendirilen müdafî veya vekile de Tarifedeki ücret ödenir”** şeklinde yeniden düzenlenmesini önermekteyiz.

Taslağın 7. maddesinin 1. fıkrasının b) bendine önerimiz doğrultusunda, bu maddenin 7. fıkrasının; **“Yetkisizlik, görev-**

sizlik, birleştirme, davanın nakli veya devri sebebiyle müdafilik ya da vekillik görevinin sona ermesi halinde Tarifede yazılı ücret ödenir” şeklinde değiştirilmesini önermekteyiz.

Taslağın 7. maddesinin 1. fıkrasının b) bendi ile bu maddenin 7. fıkrasına önerilerimiz doğrultusunda 8. fıkranın madde metninden çıkartılmasını, çıkartılacak fıkraya göre diğer fıkraların numaralandırılmasını önermekteyiz.

11. fıkranın, Avukatlık Asgari Ücret tarifesi ile uyumu anlamında; “Müdafî veya vekillik ücretinin belirlenmesinde, hukuki hizmetin sona erdiği tarihteki tarife esas alınır. Müdafî ve vekille ödenen ücret ile hukuki hizmetin sona erdiği tarih arasında yürürlükte olan tarife arasındaki fark, hukuki hizmetin sona erdiği tarihte ödenir” şeklinde düzenlenmesini öneririz.

MADDE 11- 1. fıkranın ikinci cümlesinin “**Bu ücret, soruşturma aşamasında ifade veya sorgu zabtının, kovuşturma evresinde ise ilk duruşma tutanağının Baroya ibrazı üzerine, Baro tarafından düzenlenecek tediye fişi ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödenir**” şeklinde düzenlenmesini öneririz.

Yine 1. fıkraya paralel olarak 2. fıkranın; “**Yol giderleri ise buna ilişkin belgenin ibrazı üzerine Baro tarafından birinci fıkrada belirtilen usulle ödenir**” şeklinde düzenlenmesini öneririz.

Ödemelerin görevlendirmeyi yapan mercii olan Baro haricinde Cumhuriyet Savcılıkları ve hakimler tarafından yapılmasını öngören düzenleme, avukatı Cumhuriyet Savcısı ve hakim emrinde bir memura dönüştürebilecektir. Bu düzenleme avukatın bağımsızlığını zedeleyecek olup, sanık haklarının korunması açısından da adil yargılanma ilkesini ihlal edebilecektir.

MADDE 12- Madde ile Barolarca müdafî/vekil görevlendirmeleri ile cari giderlerde kullanılmak üzere 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13/1. maddesi uyarınca çıkartılacak ücret tarifesinde ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için ödenecek

ücret esas alınarak Barolarda kayıtlı üye sayısına göre belirlenecek ödemenin yapılacağı düzenlenmiştir.

Baromuzca 2006 yılında yaklaşık 115714 adet soruşturma ve 133329 adet kovuşturma için görevlendirme yapılmış olup, bu görevlendirmeleri yapabilmek için 7 gün 24 saat çalışma esasına göre kurulan CMK Uygulama Servisimizde 21 personel görevlendirilmiştir. Bu görevlendirmelerin yapılabilmesi, kayıt altına alınabilmesi ve arşivlenebilmesi için mekan, program ve donanım ihtiyacı vardır. Taslakta belirtilen ödenek ile İstanbul ili için bu görevlendirmelerin yapılabilmesi mümkün değildir.

Bu nedenle madde metninin “**Baro tarafından müdafî ve vekil görevlendirmeleri için gerekli olan donanım ve personel giderleri, müdafî/vekil görevlendirmelerinde müdafî ve vekillere ödenecek ücretin yüzde 10’u oranında Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır. Bu ödenek her ay Barolara aktarılır**” şeklinde düzenleme yapılmasını önermekteyiz.

GEÇİCİ MADDE 1- Aleyhe yasaların geriye yürümezliği ilkesi gereğince maddenin “**Bu yönetmelik, yayımı tarihinden itibaren soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukuki yardımlarda uygulanır**” şeklinde düzenlenmesini önermekteyiz.

ÜCRET TARİFESİ TASLAĞI

Adli müzaheret kapsamında hukuk davaları için görevlendirilen meslektaşlarımıza, Avukatlık Kanununun 181. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan Adli Yardım Yönetmeliğinin 7. maddesi gereğince avukatlık asgari ücret tarifesinde gösterilen ücretler ödenmesine rağmen aynı tür hizmetin verildiği CMK hizmetleri için daha düşük bir tarife uygulanması, eşitlik ilkesine aykırıdır. Kaldı ki CMK Ücret Tarifesi-nin, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinden daha düşük hazırlanmasını haklı gösterecek bir nedende yoktur.

8. Birleşmiş Milletler Konferansı Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (Havana Kuralları)'nın 16. maddesinin c bendi ile "Hükümetler avukatların; ... kabul görmüş mesleki ahlak kurallarına, görevlerine, standartlarına uygun faaliyette buldukları için kovuşturma veya idari, ekonomik veya başka tür yaptırımlarla sıkıntı çekmemelerini veya tehditle karşılaşmalarını sağlar" denilerek avukatlara ekonomik sıkıntı çektirilmemesi istenmektedir.

Bugüne kadar ödenen CMK ücretleri, meslektaşlarımızın vermiş olduğu hukuki yardımın ve harcanan emeğin karşılığı olmaktan çok uzaktır. Avukatlık Kanununun 1. maddesi gereğince avukatın savunma mesleğini serbestçe yerine getirebilmesi için salt düşünsel yönden değil, ekonomik yönden de bağımsız olması gerekir. CMK Uygulamasında görev alan meslektaşlarımızın vermiş olduğu hukuki yardımın etkili ve yeterli olması için CMK hizmetlerinin ekonomik boyutunun ihmal edilmemesi gerekli ve kaçınılmazdır.

Avukatlık Kanununun 164/4. fıkrası gereğince de Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekalet ücreti kararlaştırılmaz. Bu yönden yasal bir uyumsuzluğun da giderilmesi uygun olacaktır.

Bu sebeplerle yeni hazırlanacak CMK Ücret Tarifesindeki ücretlerin, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesindeki ücretlerden az olmaması gerektiğini önermekteyiz.

TARİH : 23.01.2007

SAYI : 979

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

- İLGİ:** 1) 19.01.2007 gün ve 2007/12 sayılı duyurunuz.
2) 23.01.2007 gün ve 977 sayılı yazımız.

İlgi (1) yazı ile CMK gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirmeleri ile Ödenecek Ücretlerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve Tarife hakkında görüşlerimizin bildirilmesi talep edilmiştir.

İlgi (2) yazı ile bu talep doğrultusundaki görüşlerimiz bildirilmiş bulunmaktadır.

Bu kez, Baromuz CMK Sorumlular Kurulu tarafından oluşturulan Komisyon tarafından hazırlanan aynı konudaki metin de ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımla.

İstanbul Barosu Başkanı
Av. Kazım KOLCUOĞLU

**“CEZA MUHAKEMESİ KANUNU GEREĞİNCE
MÜDAFİ VE VEKİLLERİN GÖREVLENDİRİLMELERİ İLE
ÖDENECEK ÜCRETLERİN USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN
YÖNETMELİK TASLAĞI” HAKKINDA GÖRÜŞ**

Yönetmelik taslağı, savunmaya saygıyı değil, bu hizmeti en ekonomik şekilde gerçekleştirilmesini temel amaç edinmiştir. Yönetmelikle savunma hakkı, gereğince yapılması gereken bir insan hakkı değil devletin nasıl olursa olsun yapmış olmak için yaptığı, ancak ne derece bağımsız, ne derece etkin ne derece insana dayandığının göz ardı edildiği bir düzenlemedir. Temel kaygının ekonomi olması dışında kollukla, savcılıkla ve mahkeme ile uyum halinde çalışmayan, zaman zaman onlara karşı tutum geliştiren avukatların da ücretinin karşısındaki hakim veya savcı tarafından düzenlenecek zaman zaman da takdir edilecek sarf makbuzuna dayalı ödeneceğinin açıkça altı çizilerek bir ölçüde hizaya çekildiği bir düzenleme getirilmektedir.

1. YÖNETMELİK İNSAN HAKLARINI KORUMA, AVUKATIN BAĞIMSIZLIĞI İLE YARGININ KURUCU UNSURLARI ARASINDAKİ EŞİTLİK İLKELERİNE TECAVÜZ ETMEKTE; AVUKATLAR ÜZERİNDEKİ BARO GÜVENCESİ DE KALDIRILMAKTADIR.

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 1. maddesi avukatın “bağımsız savunmayı” temsil ettiğini ifade etmektedir. Yönetmeliğin 11.maddesi “*Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen ücreti almaya hak kazanır. **Bu ücret, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısı veya kovuşturmayı yapan mahkeme hâkimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödeme emriyle ödenir***” hükmünü haizdir.

Yargılamanın kurucu unsuru olan, eşit yetkilere sahip olması gereken üç unsurdan biri olan savcılıklar ve mahkemeler, avukata doğrudan ödeme yapan makamlar haline gelmektedir.

Bağımsız olması gereken avukata, kendisi karşısında görev ifa ettiği savcılık veya mahkeme ekonomik amir yapılmak istenmektedir. Oysa ki avukatlar savunma görevlerini bu makamlara karşı ifa etmektedirler. Zira avukatın tek yükümlülüğü şüpheli veya sanığın hukuki savunmasını üstlenmek olup diğer unsurlar karşısında tam bağımsızdır. Yönetmelik ile avukatın savcı ve hakim karşısındaki hukuki mücadelesi açık ve ağır şekilde zaafa uğratılmaktadır.

Avukatın görevlendirilmesi hukuk devleti ilkesi kapsamındaki adil yargılanma hakkının bir gereğidir ve bir gerekliliktir. Avukat bu görevi ifa etmektedir. Bu ücretin Adalet Bakanlığınca doğrudan Barolara aktarılan ödenek karşısında yapılması da bu bağımsızlığın olabildiğince korunmasını temin için yapılmış düzenlemeler iken yeni düzenleme ile savcılık ve mahkemeler yakın ve etkin şekilde ücretin ödeyicisi ve takdir edicisi durumuna gelmişlerdir. Diğer bir ifadeyle kurucu unsurlardan ikisi, yine bu unsurlardan birisinin ücretini takdir eder hale gelmiş ve doğrudan savunma üzerinde ekonomik belirleyici konumuna geçmiştir.

Yönetmeliğin 11. maddesi müdafii veya vekilin, soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla tarifede belirtilen ücreti almaya hak kazandığını belirtmektedir. Ancak hak kazanmakla fiili ödemenin gerçekleştirilmesi farklıdır. Gerektiğinde savcılık veya mahkemeler bağımsız olması gereken avukatın "hizaya çekilmesi" ya da "hizaya tutulması" amacıyla görevin sona ermesi sayılan (m.7) soruşturmada kovuşturamama kararlarının kesinleşmesine veya iddianamenin kabulüne, kovuşturamada ise hükmün kesinleşmesine kadar ertelenebilir. Zira yönetmelik avukata "ücretini ben ödüyorum" olgununu sürekli anımsatmayı amaçlamaktadır. Aslında bu yönetmelik bir anlamda da CMK avukatları için haksız bir eleştiri konusu yapılan "devlet avukatlığı"nın tesisidir. Diğer taraftan baroların avukat üzerindeki güvencesi ve denetimi de kaldırılmaktadır. Barolar, kendi görevlendirdiği avukatın görevini ne şekilde yerine getirdiğinden bilgi sahibi olmasını sağlayan hiçbir mekanizma bulunmamaktadır. Bu doğrultuda görevlendirilen işlemlere ait evrakların bir örneklerinin de baro-

ya teslimi artık gerekmemektedir. Yapılan görevlendirmenin hukuka uygun gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği ancak soruşturmanın bir tarafı olan savcılık veya mahkemelerce baroya bildirildiğinde haberdar olunabilecektir. Örneğin, "neden kötü muamele karşısında suç duyurusunda bulunmadın?" sorusunu soran bir baroya karşı zaman zaman "neden suç duyurusu?" sorulabilecektir. Ama en önemlisi mesleki bağımsızlığın da varlık sebebi olan insan hakları mücadelesi bu yönetmelikle akıl almaz bir gerileme süresine girecektir.

2- HUKUKİ YARDIMIN TEMELİNDE TEK BELİRLEYİCİ EKONOMİK SEBEPLER GÖZÖNÜNE ALINMIŞ İNSAN HAKLARINA VE HUKUKİ YARDIMIN EKSİKSİZ İFASINA İLİŞKİN TÜM HASSASİYETLER EKONOMİK SEBEPLERE FEDA EDİLMİŞTİR.

Yönetmelik m.8/2'de "Müdafî veya vekilin görevi gereği bürosunun bulunduğu yer belediye sınırları dışına çıkması hâlinde yaptığı **zorunlu yol giderleri** ayrıca ödenir. Bunun için yapılan giderin usulüne uygun şekilde düzenlenen bir belgeye dayandırılması gerekir" hükmünü haizdir. Böylece avukatın soruşturma veya kovuşturma sürecinde yapacağı masraflardan sadece "yol" ile ilgili olanın ödeneceği ifade edilmiştir. Örneğin avukatın soruşturma veya kovuşturma dosyasından örnek alması durumunda bunun ücreti avukata ödenmeyecek, avukat bu gideri kendisi karşılamış olacaktır. Kendisinde bir sureti bulunmayan dosya içeriğine hakim olabilmek ve etkin avukatlık yapabilmek için avukatın bir dosyasının varlığı vazgeçilmez koşullardan birisidir. Dosya içeriğinin kapsamlı olduğu durumlarda dosya içeriğinin suretinin alınması zaman zaman kendisine hukuki yardım için ödenen ücretin üzerinde olabilmektedir. Diğer taraftan Avukatlık Kanununun 52. maddesi avukatın üzerine aldığı her iş için dosya düzenlemenin zorunluluğunu ifade etmektedir. Yani yönetmelik hükmü Avukatlık Kanunu hükümlerine de aykırıdır. Diğer taraftan müdafî olduğu sanığı tutuklu bulunduğu cezaevinde düzenli ziyarete giden avukat da yol için ödediği ücreti talep ettiğinde yönetmelikteki "zorunlu yol ücreti" düzenlemesindeki kavramındaki "zorunlu" tartışmasının takdiri de yine

yargılama makamlarına ait olacaktır. Savunma, mahkemenin tabiiyetine girmiş olacağı için binlerce sorun da bu yönetmelikle gündeme gelecektir.

Ancak idare yapılan hukuki yardımın niteliğini değil bu hizmetin en ekonomik şekilde nasıl gerçekleştirileceği yoğun kaygısı ile hazırlanmış olduğundan hukuki ilkelere ağır tecavüzler oluşturmaktadır.

Yönetmeliğin 6/2. maddesi "**Soruşturma veya kovuşturma makamlarınca aralarında menfaat çatışması bulunduğu bildirilmediği takdirde** birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi veya katılan için aynı müdafî veya vekil görevlendirilebilir" hükmünü haizdir. Yani menfaat çatışması durumunun takdiri soruşturma makamlarının kabulüne bağlı tutulmuştur. Oysaki menfaat çatışmasının varlığını saptayabilecek tek kişi görevlendirilen kişiyle özel görüşme yapan ve sır saklama yükümlülüğü olan müdafî veya vekil konumundaki avukattır. Bu anlamda avukatın beyanlar arasında doğabilecek çelişkiyi ifade etmeye yani sır saklama yükümlülüğünü ihlale zorlamaktır. Oysak burada görevlendirilen kişi veya kişilerle görüşen avukatın beyanı esas alınmalı, bu görüşün mutlaka ortaya çıkarılması aranmamalıdır.

Yönetmeliğin m.10/4'te "**Aralarında menfaat çatışması bulunmayan birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi veya katılan için görevlendirilen aynı müdafî ya da vekile bu kişilerin her biri için ayrı, ancak en fazla on kişi ücreti ödenir**" hükmü de yüzlerce kişi için tek avukatın görevlendirilebileceğini ve avukata ödemenin en çok on kişiyle sınırlı olduğunun altını çizmektedir. Yönetmelik, yapılan hukuki yardımın konusunun insan hakları olduğunun göz ardı edilip ticari kaygıların öne çıkarıldığı bir anlayışın ürünüdür. Yönetmelik hizmetin niteliğiyle değil ücretiyle ilgilenmektedir.

Yönetmeliğin 6/5. maddesinde "**Kanun yolu muhakemesinde yapılacak duruşma için müdafî veya vekil talep edilmesi hâlinde görevlendirme, kanun yolu incelemesinin yapılacağı yer barosunca yapılır**" hükmü getirilmiştir. Bu hüküm aslında m.7/1-b'deki "**Kovuşturma evresinde; yetkisizlik veya esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi** ile davanın nakline karar verilmesi ile sona

erer” hükmü ile çelişmektedir. İdare yerel mahkemede temsil yetkisini kullanan avukatın görevinin kesinleşme ile biteceğini kabul ederken kanun yolu muhakemesinde yapılacak bir yargılama için incelemenin yapılacağı yer barosunca bir atama yapılacağını ifade etmiştir. Burada temsil olunan kişi yargılama aşamasında kendisini savunan avukatın hukuki yardımından yoksun bırakılmakta, yargılama sürecinde hiç bulunmayan yeni bir avukat görevlendirilmektedir. Zira idare savunma hakkının layıkıyla yapıldığını değil, en ekonomik şekilde, gerekirse savunma hakkını yok edercesine, ama bir şekilde yapmış olmak için düzenlenmiş hükümlerle gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Yönetmeliğin 8/1. maddesinde “*Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile **Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi**nden ayrı olarak hazırlanacak **Tarife gereğince** ödenecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır*” Söz konusu hüküm Avukatlık Kanunu m.164/4 deki “*Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekâlet ücreti kararlaştırılmaz*” hükmü ile çelişmektedir. Yani idare asgari ücretin de altında yeralan ücretin yer aldığı bir meblağı avukata hizmetinin bedeli olarak kabule zorlamaktadır. Hatta idare bu yönüyle kendi içinde açıkça çelişmektedir.

Yönetmeliğin 10/6.maddesinde “*Müdafî veya vekil olarak görevlendirilen avukatın mesleği bırakması ya da **kanunî engellerle** davadan çekilmesi hâlinde yeniden görevlendirilen müdafî veya vekile de Tarifedeki ücret ödenir*” denmektedir. İdare yeni ücret ödememek için “görevlendiren baro tarafından hukuken kabul edilebilir engel” değil de çok kısıtlı ve yeterli kanuni dayanağı olmayan “kanuni engel” ifadesini tercih etmiştir, zira idare için birincil amaç hukuki yardımın ekonomik olmasıdır.

Barolara yapılacak ödeme başlıklı 12/1. maddede “*Barolara Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca yürüttükleri müdafî ve vekil görevlendirmeleri ile ilgili yapılan cari giderlerde kullanılmak üzere her ay bir ödeme yapılır*” ifadesine 12/4. maddesinde ise “*Bu ödemeler Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca müdafî veya vekil görevlendirilmesi dolayısıyla yapılan harcamaların karşılanmasına yönelik olup başka bir iş için kullanılamaz*” cümlesine yer-

rilmiştir. Madde ile baroların meslekiçi öğrenme olanakları da kaldırılmış bulunmaktadır. Çünkü idare ödemelerin sadece “görevlendirme dolayısıyla yapılan harcamaların karşılanmasına” ait olabileceğini ifade etmiştir. Bu hüküm de savunmanın idare açısından önemsizliğinin işaretidir. Diğer taraftan aynı maddenin üçüncü fıkrasında “*Ödeme, müdafî veya vekil görevlendirilmeleri için Adalet Bakanlığı bütçesinde yer alan ödenekten karşılanır ve baronun bulunduğu yer il Cumhuriyet başsavcılığınca yapılır*” hükmü ile baroların ödeneği de Adalet Bakanlığınca doğrudan değil Cumhuriyet Başsavcılıklarınca yapılmaktadır. Böylece savcüyü avukatın ekonomik amir olarak gösteren bu anlayış başsavcılıkları da barolara ekonomik amir göstermeye hazırlamaktadır. Düzenlemeler tamamen ekonomik yararı sağlayanın altını çizme esasına dayalıdır.

Soruşturma aşamasında kolluk, savcılık ve hakim sorgusu için tek görevlendirme yapılması büyükşehirlerde sorunlu uygulamalara sebebiyet verecekse de emeğe uygun bir karşılık verilmesi durumunda hukuken kabul edilebilir bir düzenlemedir.

3- YÖNETMELİK GEÇMİŞE DE YÜRÜRLÜDÜR

Yönetmeliğin geçici 1. maddesinde “*Bu Yönetmelik, 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihi arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukukî yardımlarda da uygulanır*” hükmü Geçici 2. maddesinde ise “*19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yayımı tarihi arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine yapılan hukukî yardımlarda bu Yönetmelik uyarınca hazırlanan Tarifede belirlenen ücret ödenir.*” hükümleri yer almaktadır.

Yönetmelikler ancak yürürlüğe girdikten sonraki olaylara uygulanabilir. Daha önceki hak edişler için uygulanması hukuken temel ilkelerine tecavüz oluşturur. Bu hüküm de idarenin daha az ücret ödemek için hukuken temel ilkelerini bile çiğneme-yi göze aldığını açıkça göstermektedir.

Sonuç: Yapılan görevin süjesinin insan hakkı ve onun en değerli savunma hakkına ilişkin olduğunun göz ardı edildiği,

ekonomik sebeplerin her hükümde en etkili şekilde ifade edildiği yönetmelik hukuki pek çok ilkeyle açıkça çelişki halindedir. Yönetmelikle avukat, soruşturma veya kovuşturma makamların adeta birer “memuru” haline getirilmeye çalışılmaktadır. Her aşamada avukata “ücretini ben ödüyorum” cümlesinin altı çizilmekte ve savunma bu makamların kabulleri ve açılımlarına endekslenmektedir.

TARİH: 21.02.2007

SÜREKLİ EYLEM ÇAĞRISI

Değerli Meslektaşım;

Uzun bir süreden bu yana, genel olarak CMK bağlamında mevcut olan sorunlarımızla ilgili olarak yaptığımız girişimler ve içinde bulunduğumuz koşullar konusunda son durumu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Yaklaşık 1 yıl önce tartışmasına başlanan ve 19.Aralık.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 Sayılı Yasa ile CMK sisteminin işleyişine ciddi darbeler vurulduğunu belirtmiştik. Bu değişikliğin, pek çok alanda taşıdığı sakıncalar ve özellikle de zorunlu müdafilik sisteminde, ciddi bir “geriye dönüş” sürecini yaşatmakta bulunduğuna tanık olmaktan üzüntü duyuyoruz. Bu sürece ilişkin İstanbul Barosu olarak yazılı/sözlü olarak ilettiğimiz ve TBMM Komisyonlarında temsilci bulundurmaya varan müdahalelerimize karşın, tasarının yasalaşması karşısında şimdi, ülkemizin ve demokrasimizin ciddi sorunlarla karşılaşacağı kaygısı taşımaktayız.

Bir yandan sistemin daraltılması nedeniyle, yaklaşık 15 yıldır konuşmadığımız işkencenin ve kötü muamelenin yeniden hortladığına, adil yargılamanın olanaklarının kalmadığına tanık olacağımız bir düzleme doğru yöneldiğimiz kaygısını taşıyoruz. Bir yandan da, savunma hakkının kısıtlanması ve giderek bu kısıtlamanın bir uzantısı olarak doğrudan avukatlığa yönelik bir kampanyanın izlerini sezmekteyiz.

Bu süreci kabullenemeyiz.

Diğer yandan, bilindiği üzere CMK hizmetlerinin angaryaya dönüştüğü bir aşamadayız. Hakedilen vekalet ücretleri ödenmemekte ve ne zaman ödeneceği de bilinmemektedir.

Hükümet; 5560 Sayılı Yasa ile getirdiği yeni hükümlerle, CMK vekalet ücretlerinin ödemesindeki önceki uygulamayı değiştirerek, ödemenin “Adalet Bakanlığı Bütçesinden” yapılması-

na karar verdi. Bununla birlikte de “vekalet ücretlerinin yargı giderinden sayılması” hükmünü getirdi. Başlangıçta Bütçeden ödeme yapılabileceği belirtilirken, daha sonra 5560 Sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte Bütçe Kanununun yasalaşmış olduğundan bahisle, ödemeler için ayrı bir yasa çıkarılması gerektiği belirtildi. Gider Vergisi Kanununa eklenen bir madde ile 5560 Sayılı Yasanın yürürlük tarihi olan 19.12.2006 tarihine kadar olan vekalet ücreti alacaklarının bu yasal düzenleme bağlamında ödenmesinin mümkün olabileceği belirtildi. Anılan değişiklik geçtiğimiz hafta içinde TBMM Bütçe Plan Komisyonundan geçerek Meclis Gündemine taşındı.

Bu arada Bakanlığın istemi üzerine, “herbir avukatın 19.12.2006 tarihi itibarıyla alacaklarını içeren liste” Baromuzca düzenlenerek ulaştırıldı.

Buraya kadar yaşadığımız aşamanın her dönemi içinde, Hükümetin “islami arkadan bekleyen” bir tavır içinde bulunduğunu gözlemledik. Önce alacaklarımızın ödenmesi için 5560 Sayılı Yasanın yürürlüğünü hedef gösteren Hükümet, bir süre sonra da ödenek bulunmadığını öne sürerek, yasal düzenleme yapılması gerektiğini vurguladı. Komisyondan geçmiş olsa bile, bu ülkede Meclisten yasa çıkmasının güçlüğüne bilenler olarak **bu sürece müdahale edilmesi gerektiği kanısındayız**. Çünkü süreç son derecede yavaş işliyor ve sonuç alınabilmesini bir takvime bağlayabilmenin olası bulunmadığı da açıkça ifade ediliyor.

İstanbul Barosu olarak, zaman zaman tek başımıza zaman zaman da başka barolarla ve TBB ile yaptığımız ortak girişimler sonucunda, vekalet ücreti alacaklarımızın tahsiline ilişkin gösterdiğimiz çabalarla “**sözün bittiği noktaya**” geldiğimizi düşünüyoruz.

Değerli Meslektaşlarımız;

Yukarıda sözkonusu ettiğimiz ve ödenmemesi **angaryaya** dönüşen vekalet ücreti alacaklarımız kadar önemli, bir başka temel sorunla daha karşı karşıya bulunmaktayız.

Bu sorunu, zorunlu müdafiliğin geleceği ve mesleğimiz açısından başka bütün sorunların üzerinde ve başka bütün sorunlardan önemli gördüğümüzü belirtmek istiyoruz.

Yukarıda değindiğimiz 5560 Sayılı Yasa ile çıkarılması öngörülen Yönetmeliğin tartışılması için, bir süre önce bir taslak metin hazırlanarak gönderilmişti. Bu taslakta, vekalet ücreti ödemelerinin Hakim ve Savcılar tarafından düzenlenecek “sarf belgesi” karşılığı yapılacağı hükmü getirilmekte idi. Ülkemizdeki tüm Baroların temsilcileri ile birlikte ortak bir yazılı metni bizzat Adalet Bakanlığına ileterek bu düzenlemeye karşı çıktık. Böyle bir düzenlemenin “**Avukatın Bağımsızlığı**” ilkesini ciddi biçimde zedeleyeceğini, yargının sujeleri arasında mevcudiyetinden yakındığımız hiyerarşinin pekişmesine neden olacağını açıkça belirtmiş olmamıza karşın, Hükümet tarafından ikinci kez düzenlenen taslak metinde bu hükmün korunmuş olduğuna tanık olduk. Halbuki, ödemelerin artık Barolara yapılamayacağı hususunda ısrar etmeleri üzerine, Barolar tarafından düzenlenecek “ödeme emrine” istinaden yine kendileri tarafından ödeme yapılmasına ilişkin öneri sunarak bir uzlaşmanın mümkün bulunduğunu anlatmıştık.

CMK görevi yapan bir avukatın “adil yargının” oluşumu, “savunma hakkı”nın sağlanması gibi temel yaklaşımları sergilerken, doğal biçimde tartışmaya girebildiği savcı ve hakimi, avukatın ita amiri durumuna getiren, onun ücretinin “takdir mercii” gibi hareket etmesini sağlayan bir düzenlemenin, CMK avukatlığını devlet avukatlığına indirgeyen bir çarpıklığın uzantısı olduğunu düşünüyoruz. Yargının tek bağımsız gücü olan avukatların bağımsızlığını da alarak, tümüyle siyasal iktidara tabi kılan bir düzenlemeye girişilmektedir.

Bu düzenlemeye asla razı olamayız.

Bahse konu ettiğimiz Yönetmelik taslağı, çok ciddi bir dizi sakıncaları da taşımaktadır. Yönetmelik bu şekliyle yürürlüğe girerse, masraf tümüyle kaldırılmaktadır. Ücret bölüşümü öngören düzenlemeler ile sistem çökertilmekte ve avukatlar mağdur edilmektedir.

Bu tartışmaların arasında, aslında ayrıntı olarak nitelendirilmemesi gereken pek çok konu ile ilgili olarak “geriye dönüş” ifade eden düzenlemelerin de muhalefetimize rağmen şekillendirildiğine tanık olduk.

Bu koşullar altında ve sözün bittiği yerde yeni bir sürecin başlaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu yeni süreç eylemlilik sergilemektir.

Bir haftadan bu yana, CMK ile ilgili sorumlu meslektaşlarımızla birlikte yaptığımız tartışmalar sonucunda, **sürekliliği olan bir eylemsellik** içinde bulunmayı kararlaştırdık. Önümüzdeki günden başlayarak, e-mail ve SMS'ler ile süreci kendi içimizde bilgilendirme ve bilinçlendirme evresi olarak tanımlayıp, sadece CMK görevi yapan avukatların değil, tüm avukatların sorunu olmaya taşıyan bir anlayışa dönüştürmeliyiz. 23 Şubat Cuma günü saat 12.00'de Sultanahmet Adliyesi Önünde İstanbul Barosu Avukatları olarak yapılacak basın açıklaması ile bu iç süreci tamamlayarak bu kez dışa açılmalıyız. Son kez, Baro Başkanlarının 15.02.2007 tarihinde Aydın'da yaptıkları toplantıda Türkiye'deki CMK görevi yapan tüm avukatların katılacağı bir genel eylemin de yapılması planlanmaktadır. Bu süreçlerle ilgili bilgiler verilmeye devam edilecektir.

Avukatlar olarak bu sorunun aşılmasına ilişkin olarak sergileyeceğimiz kararlılık, sadece angaryaya dönüşen vekalet ücretlerimizin tahsilini değil, ondan da önemli olarak mesleğimizin bağımsızlığını savunmak anlamına gelecektir. Bu anlamda bütün olanaklarımızın kullanılmasından çekinmeyeceğimizi anlatmalıyız.

Bugünden itibaren sorunlarımızla ilgili olarak CMK görevi alan meslektaşlarımızın öncülüğünde genel bir bilgilendirme süreci başlatıyoruz. Bu süreç devam edecektir.

Eylemlerimize destek olmanızı bekliyoruz, saygılar sunuyorum.

Av.Kazım KOLCUOĞLU

İstanbul Barosu Başkanı

TARİH: 22.02.2007

**ADALET BAKANINA GÖNDERİLMEK ÜZERE HAZIRLANAN
E-MAIL**

Sayın Cemil ÇİÇEK

Adalet Bakanı

ANKARA

Ceza Muhakemeleri Yasası gereğince verilen zorunlu müdafilik görevini sürdürmekte olan bir avukat olarak, son dönemde yapılan değişiklikler ile planlanan bir kısım başka değişiklikler konusunda ülkem, mesleğim ve hukuk devleti adına çok ciddi bir kaygı içindeyim.

5560 Sayılı Yasa ile zorunlu müdafiliğin kapsamının daraltılması üzerinden daha birkaç ay geçmeden, 10 yıldan fazlaca bir süreden bu yana konuşmadığımız işkence ve kötü muamelelerin yeniden konuşulmaya başlandığına tanık olmaktayım. Yasa değişikliğinden amaçlanan yararın, böylesine vahim bir sonucun doğmasına yol açmış olmasını, tarihe not düşmek bakımından vurgulamayı, mesleğimizin duyarlılığı olarak algılamalısınız.

Aynı duyarlılığın doğal bir sonucu olarak ifade etmek isterim ki, 5560 Sayılı Yasa uyarınca çıkarılması öngörülen Yönetmelik ile getirilen düzenlemeler de kaygı vericidir. Özellikle, zorunlu müdafilere yapılacak olan ödemelerin, hakim ve savcılar tarafından düzenlenecek "sarf belgesi" karşılığı olarak yapılmasına yönelik düzenleme, "avukatın bağımsızlığı" ilkesini ciddi biçimde ihlal edecektir. Yargının üç sujesinden ikisinin (hakim-savcı) , diğerinin (avukat) itâ amiri konumuna getirilmesi sırasında, Adalet Bakanı görevinde bulunan sizin de avukat olmanız, bu durumu başkalarına anlatmamızı güçleştiren çok temel bir sakıncadır. Yaygın inanç olarak beliren ve her vesile ile kır-

maya çalıştığımız hiyerarşinin, giderek daha da pekişmesine yol açacak olan bu düzenlemeden vazgeçilmesi, temel dileğimizdir.

Anılan yönetmelik ile ilgili olarak Barolarımız tarafından önerilen diğer taleplerin de dikkate alınacağını umuyoruz.

Sayın Bakan;

Yaklaşık 9 ay önce hak ettiğim vekalet ücretlerimi alamamış bulunmaktayım. 5560 Sayılı Yasa ile getirilen yeni düzenleme doğrultusunda, sözkonusu ödemelerin yapılmasına yönelik olarak hazırlanan ve komisyondan geçen "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifinin" TBMM'nde kanunlaşmasının gecikmesi halinde, ödemelerin de gecikeceği son derecede açıktır. Önümüzdeki aydan sonra TBMM gündemindeki yoğunluk, ciddi bir kaygı nedenidir. Bu durumun, "angarya" dışında tanımı olamaz. Hak arama özgürlüğünün kullanılmasındaki en etkin meslek olan avukatlığın böyle bir tanımlamaya varan, hak etmediği noktaya sürüklenmiş olması, Adalet Bakanı olarak sizi de üzmemekte olmalıdır. Meslek örgütümüzün, bu angarya koşullarında, görevlendirme yapmaması gerektiği yönünde yapılan baskılara daha ne kadar direneceğini ben de merak etmekteyim.

Sonuç olarak, zorunlu müdafilik sisteminin daraltılması suretiyle ciddi anlamda "geriye gidiş" olarak nitelendirilecek uygulamanın bir kez daha gözden geçirilmesini, avukatın bağımsızlığına yönelik olarak sergilediğimiz duyarlılığımızın kavranarak, yukarıda belirttiğimiz sakıncaların giderilmesini ve angaryaya dönüşen alacaklarımızın ödenmesi hususunu ilgililerinize sunarım.

Saygılarımla.

Av.....

CMK'da

AVUKATIN BAĞIMSIZLIĞI İÇİN ANGARYAYA karşı

Sürekli Eylem!

Tüm avukatlar Zorunlu Müdafilik Hakkına ve mesleki bağımsızlığa sahip çıkıyor; Sürekli Eylem'i başlatmak için Sultanahmet Adliye Sarayı önünde bir araya geliyor.

23 Şubat 2007-Saat:1200 / SULTANAHMET ADLİYE SARAYI

İSTANBUL BAROSU

BASIN BİLDİRİSİ

Yaklaşık 1 yıl önce tartışmasına başlanan ve 19.Aralık.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 Sayılı Yasa ile CMK sisteminin işleyişine ciddi darbeler vurulduğunu belirtmiştik. Bu değişikliğin, pek çok alanda taşıdığı sakıncalar ve özellikle de zorunlu müdafilik sisteminde, ciddi bir “geriye dönüş” sürecini yaşatmakta bulunduğu tanık olmaktan üzüntü duyuyoruz.

Sistemin kapsamının daraltılması nedeniyle, yaklaşık 15 yıldır konuşmadığımız işkencenin ve kötü muamelenin yeniden hortladığına, adil yargılamanın olanaklarının kalmadığına tanık olacağımız bir düzleme doğru yöneldiğimiz kaygısını tarihe not düşüyoruz.

Bu süreci kabullenmeyeceğiz.

Diğer yandan 5560 Sayılı Yasa ile çıkarılması öngörülen Yönetmeliğin tartışılması için, bir süre önce hazırlanan taslakta, vekalet ücreti ödemelerinin Hakim ve Savcılar tarafından düzenlenecek “sarf belgesi” karşılığı yapılacağı hükmü getirilmektedir. Böyle bir düzenlemenin “**Avukatın Bağımsızlığı**” ilkesini ciddi biçimde zedeleyeceğini, yargının sujeleri arasında mevcudiyetinden yakındığımız hiyerarşinin pekişmesine neden olacağını açıkça belirtmiş olmamıza karşın, Hükümet tarafından ikinci kez düzenlenen taslak metinde bu hükmün korunmuş olduğuna tanık olduk.

CMK görevi yapan bir avukatın “adil yargının” oluşumu, “savunma hakkı”nın sağlanması gibi temel yaklaşımları sergilerken, zaman zaman doğal biçimde tartışmaya girebildiği savcı ve hakimi, avukatın ita amiri durumuna getiren, onun ücretinin “takdir mercii” gibi hareket etmesini sağlayan bir düzenlemenin, CMK avukatlığını devlet avukatlığına indirgeyen bir çarpıklığın uzantısı olduğunu düşünüyoruz. Yargının tek bağımsız gücü olan avukatların bağımsızlığını da alarak, tümüyle siyasal iktidara tabi kılan bir düzenlemeye girişilmektedir.

Bu düzenlemeye asla razı olmayacağız.

Diğer yandan, bilindiği üzere CMK hizmetlerinin angaryaya dönüştüğü bir aşamadayız. 9 ay önce hakedilen vekalet ücreti

retleri ödenmemekte ve ne zaman ödeneceği de bilinmemektedir. Şu anda ödemeler için yasal değişiklik yapılması aşamasındayız. Hükümetin oyalama taktiğini sürdürmekte olduğu kaygısı içindeyiz.

İstanbul Barosu olarak, vekalet ücreti alacaklarımızın tahsiline ilişkin gösterdiğimiz çabalarla **“sözün bittiği noktaya”** geldiğimizi düşünüyoruz.

Bahse konu ettiğimiz Yönetmelik taslağı, çok ciddi başka sakıncaları da taşımaktadır. Yönetmelik bu şekliyle yürürlüğe girerse, masraf tümüyle kaldırılmakta, zaten sembolik olan ücretlerin bölüşümü öngören düzenlemeler ile sistem çökertilmekte ve avukatlar mağdur edilmektedir.

Bu koşullar altında ve sözün bittiği yerde yeni bir sürecin başlaması gerektiğini düşünüyoruz. Bu yeni süreç eylemlilik sergilemektir.

Avukatlar olarak bu sorunun aşılmasına ilişkin olarak sergilemekte olduğumuz tavır, mesleğimizin bağımsızlığını savunmak anlamına gelecektir. Bağımsızlığımızdan vazgeçmeyeceğiz ve bu uğurda bütün olanaklarımızı kullanacağız.

Bugün başlattığımız eylem, yapacaklarımızın ilkidir. Hükümeti, savunmanın gerekliliğine inanmaya çağırıyoruz. Bunu kanıtlamak adına girişeceğimiz mücadelenin her aşaması, hükümetin sorumluluğunda olacaktır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ YÖNETİM KURULU VE BARO BAŞKANLARI'NIN 24 ŞUBAT 2007 ANKARA TOPLANTISI SONUÇ BİLDİRİSİ:

24 Şubat 2007 tarihinde Ankara'da toplanan Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu ve 62 Baro Başkanı aşağıdaki hususların kamuoyuna duyurulmasına karar vermişlerdir:

Siyasal iktidar, yargı organının bütününe yönelik sistemli bir yıkım planı uygulamakta ve böylelikle yürütme üzerindeki yargı denetimini etkisizleştirmek istemektedir. Bunun son örneği yabancı şirketlerin çıkarlarını yargı kararlarının ve kamu yararının üzerinde gören ve Anayasa ihlaline varan bir cesaretin sergilenebilmiş olmasıdır. Bu anlayışın bir uzantısı da barolara, avukatlara ve savunmanın bağımsızlığına yöneltilmiştir.

19 Aralık 2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Yasa ile C.M.K. kapsamında zorunlu müdafî/vekil görevlendirilmesi sistemini daraltan, baroları ve Türkiye Barolar Birliği'ni devreden çıkaran, savunma bağımsızlığına aykırı önemli değişiklikler yapılmıştır.

Zorunlu müdafîlik sisteminin kapsamının daraltılmasının işkence ve kötü muamele örneklerini yeniden yaşamamıza ve adil yargılanma olanaklarının yitirilmesine ortam hazırlamasından endişe ediyoruz. Yasanın yürürlüğe girmesinden daha iki ay geçmiş iken, bu kaygımızı haklı çıkaracak yakınmaları duymaktan üzüntü duyuyoruz. Bu süreci kabullenmeyeceğimizi ve kötü gidişin sorumluluğunun siyasi iktidarda olduğunu bir kez daha belirtiyoruz.

Diğer yandan 5560 Sayılı Yasa'nın uygulanmasına ilişkin yönetmeliğin taslak metninde, zorunlu müdafî/vekil ücreti ödemelerinin hakim ve savcılar tarafından düzenlenecek "sarf belgesi" ne bağlanması "savunmanın bağımsızlığı" ilkesini anlamsız kılacak, Yargı organını oluşturan sav, savunma, karar üçlü-

sü arasında varlığından yakındığımız ast-üst anlayışının pekişmesine yol açacaktır. Böyle bir düzenlemeye teslim olmayacağımızı vurguluyoruz. Savcı ve hakimi, avukatın ita amiri durumuna getiren, onun ücretinin takdir mercii gibi hareket etmesini sağlayan düzenleme zorunlu müdafiliği devlet avukatlığına indirgeyen bir sakat anlayışın uzantısıdır.

“Bağımsız savunma”, “bağımsız yargı”nın vazgeçilmez unsurudur. Avukatların bağımsızlığını yok ederek siyasi iktidara tabi kılan bir düzenlemeye asla razı olamayız.

Zorunlu müdafilik/vekillik hizmeti bilinçli bir uygulama ile angaryaya dönüştürülmüştür. Meslektaşlarımızın dokuz ay önce hak ettikleri ücretleri ödenmemekte ve ne zaman ödeneceği de bilinmemektedir. Ödemeler için yasa değişikliği yapılacağı belirtilmekte ancak somut bir gelişme sağlanamamaktadır.

Bu koşullar altında ve sözün bittiği yerde yeni bir sürecin başlaması gerektiğini düşünüyoruz.

Barolar bu yeni süreci başlatmaktadır.

Avukatlar olarak bu sorunun aşılmasına ilişkin olarak sergilemekte olduğumuz tavır, bireyin hak arama özgürlüğünü ve mesleğimizin bağımsızlığını savunmak anlamına gelecektir.

Bağımsızlığımızdan vazgeçmeyeceğiz ve bu uğurda bütün olanaklarımızı kullanacağız.

Bu amaçla yönetmelikte talep ettiğimiz değişikliklerin yapılmasına ve angaryanın sona erdirilmesine kadar, barolar olarak aşağıdaki eylemlilik planı çerçevesinde hareket edilmesine karar verilmiştir.

Bu eylem planı doğrultusunda;

Öncelikle bu açıklamamız bütün milletvekilleri ile Adalet Bakanı ve Başbakan'a gönderilerek, sözünü ettiğimiz yönetmelik taslağı ve yasa tasarısının eleştirilerimiz dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi talebimiz yineleneyecektir.

Bu taleplerimizin yerine getirilmesi için tasarının yasalaşmasını ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesini bekleyeceğiz.

Talep ettiğimiz düzeltmeler yapılmaz ise tasarı ya da yönetmeliğin yürürlük tarihinde CMK kapsamında müdafî/vekil görevlendirmesini durduracağız.

Bütün bunlar için son tarihimiz de her yıl avukatlar günü olarak kutladığımız 5 Nisan'dır. Yasa ya da yönetmelik bu tarihe kadar taleplerimize uygun şekilde yürürlüğe girmez ise tüm görevlendirmeleri durduracağız ve 2007, 5 Nisan Avukatlar Günü'nü kutlama yerine, avukatlık mesleğine ve savunmaya yönelik sistemli saldırıyı protesto etkinliğine dönüştüreceğiz.

Kamuoyuna saygı ile duyururuz.

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ
YÖNETİM KURULU ve 62 BARO BAŞKANI**

TARİH: 27.02.2007

**TBMM BAŞKANINA GÖNDERİLMEK ÜZERE
HAZIRLANAN E-MAİL**

Sayın Bülent ARINÇ

TBMM Başkanı

ANKARA

Ceza Muhakemeleri Yasası gereğince verilen zorunlu müdafilik görevini sürdürmekte olan bir avukat olarak, yaklaşık 9 ay önce hak etmiş bulunduğum ücretlerim tarafıma ödenmemiştir.

Bu koşullara rağmen görevimi devam ettirmekteyim.

Bu durum, Ceza Muhakemesi Kanununu değiştiren 5560 Sayılı Yasada yapılan düzenleme ile, ödeme yapan merciin değiştirilmesinden kaynaklanmıştır. Son kez, "Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile anılan ödemelerin yapılabilmesine olanak sağlayacağı bildirilen tasarı, Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilmiş ve 14.02.2007 tarihinde 1346 Sıra Sayı ile TBMM Gündemine girmiştir.

Tasarının ivedilikle yasalaşması için, Danışma Kurulu kararı ile öncelikle görüşülmesi konusunda ilgi gösterilmesi hususunu takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla.

Av.....

TARİH : 01.03.2007

SAYI : 1928

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

Ceza Muhakemesi Kanununa Göre Uzlaştırmanın Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı hakkında Adalet Bakanlığı'na bildirilen görüşlerimiz ekte sunulmuştur.

Saygılarımla.

İstanbul Barosu Başkanı

Av. Kazım KOLCUOĞLU

EK

**TASLAKLAR HAKKINDA GÖRÜŞ BİLDİRİLMESİNDE
KULLANILACAK FORM**

<p>Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme</p> <p>Tarafların uzlaşmamaları halinden uzlaştırmacı ücret ve giderlerinin yargılama giderlerinden olduğu belirtilmiştir. Soruşturma aşamasında tarafların uzlaşmamaları halinde kovuşturmayaya yer olmadığı veya kamu davasının açılmasının ertelenmesi kararı verilebilecektir. Yahut kamu davası açılacaktır. Yargılama sonucunda sanık mahkum olmayabilecektir. Bu durumlarda uzlaştırmacının ücretinin nasıl ödeneceği belirli değildir. Sanığın mahkum olması halinde ise yıllarca sürecektir soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin neticesinde uzlaştırmacı ücreti ödenebilecektir. Uzlaştırmacının ücreti, sanığın yargılama giderlerine mahkum edilmesine bağlı olmamalıdır.</p>		<p>Teklif</p> <p>“Uzlaştırmacı ücreti, tarafların uzlaşıp uzlaşmamasına bakılmaksızın, uzlaşma raporunun sunulmasına müteakip Devlet Hazinesinden ödenir. Uzlaştırmacı ücreti diğer uzlaştırma giderleri, yargılama giderlerinden sayılır” şeklinde değişiklik yapılması teklif olunur.</p>
<p>Taslak Maddesi</p> <p>1- 8</p>	<p>Görüş ve Değerlendirme</p> <p>Tasarıda aklanma hakkının korunması yönünde hiçbir hüküm ihdas edilmemiştir.</p>	<p>Teklif</p> <p>Maddeye “Taraflar uzlaşmayı kabul etmiş olsa bile Cumhuriyet Savcısı, kamu davasının açılması için yeterli şüphenin bulunmaması durumunda şüpheli hakkında kovuşturmayaya yer olmadığına, mahkeme ise sanığın beraatine karar verir” şeklinde bir fıkra eklenmesi teklif olunur.</p>

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
2- 11/2-b	5560 sayılı yasa ile değişik 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253/9. maddesi uyanca "Cumhuriyet Savcısı uzlaştırmayı kendisi gerçekleştirebileceği gibi, uzlaştırmacı olarak avukat görevlendirilmesini barodan isteyebilir veya hukuk öğrenimi görmüş kişiler arasından uzlaştırmacı görevlendirebilir" denilerek Cumhuriyet Savcısı dışında uzlaştırmacı görevlendirilecek ise taktiri Cumhuriyet Savcısına bırakmasına rağmen, madde düzenlemesinde tarafların anlaşmışları bir kişi tercih edilmek kaydı getirilmiştir.	"... üzerinde anlaşmışları bir kişi tercih edilmek kaydıyla" ibaresinin madde metninden çıkartılması teklif olunur.
3- 11/2-h		Bende, "uzlaşma aşamasındaki açıklamaları sebebiyle kişilere tanık sıfatıyla bile olsa soru sorulamayacağı" cümlesinin eklenmesi teklif olunur.
4- 13/3	Yasa, tarafların üzerinde anlaşmışları avukat kavramını, 5560 sayılı yasa ile kaldırmış olup, bu maddenin taslak metninden kaldırılması gerektiğini düşünüyoruz.	Fıkranın taslak metninden çıkartılması teklif olunur.

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
5-15	Soruşturma aşamasında görevlendirilen uzlaştırmacının reddi istemine kimin karar vereceği belirli değildir. Soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısının yasa gereği uzlaştırmacının reddine karar verebilmesi mümkün değildir.	Maddeye açık bir hüküm konularak, "Uzlaştırmacının reddine, soruşturma aşamasında hakim, kovuşturma aşamasında hakim karar verir" şeklinde bir hüküm eklenmesi teklif olunur.
6- 18/2	Fıkroda yer alan "Cumhuriyet Savcısı, uzlaştırmacıya uzlaştırma müzakerelerinin kanuna uygun yürütülmesi amacıyla talimat verebilir düzenlemesi", uzlaştırmacının avukat olması halinde Avukatlık Meslek Kurallarının 2. maddesinde belirtilen "Mesleki çalışmasında avukat bağımsızlığını korur" düzenlemesi ile çelişmektedir.	Maddeye açık bir hüküm konularak, "Uzlaştırmacının reddine, soruşturma aşamasında hakim, kovuşturma aşamasında hakim karar verir" şeklinde bir hüküm eklenmesi teklif olunur.
7- 18/4	Uzlaştırma işlemi, taraflar arasında müzakere üzerine kurulu bir sistem olduğundan, bilirkişi görevlendirilmesi, soruşturma ve yargılama faaliyeti içerisinde olup, kurumun mantığı ile uyumsuzdur.	Fıkranın taslak metninden çıkartılması teklif olunur.
8- 26/1-b	Bent, soruşturmada adres sebebiyle ulaşılamayan kişi için kovuşturma aşamasında bu yolun kullanılmasını engelliyor.	Bentin, "Soruşturma aşamasında uzlaştırma teklifinde bulunmaması veya bulunulamaması" şeklinde değiştirilmesi teklif olunur.

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
9- 27/4-b	13/3. maddede yapılan açıklamalar paralelinde, fıkra düzenlemesinin yapılması gerekmektedir.	“üzerinde anlaşıkları bir kişi tercih edilmek kaydıyla” ibaresinin taslak metninden çıkartılması teklif olunur.
10- 29/3	Fıkroda tarafların uzlaştırmacıya belge sunabileceği düzenlenmiştir..Uzlaşmanın müzakereyi gerektiren bir süreç olduğu dikkate alınarak sunulacak belge var ise soruşturmayı yürüten Cumhuriyet Savcısına yahut kovuşturmayı yürüten mahkeme veya hakime bu belgelerin sunulması gerekmektedir.	Fıkroda yer alan “varsa belgeleri sunmaları” ibaresinin taslak metninden çıkartılması teklif olunur.
11- 30/3-b	Uzlaştırmacının bürosunda uzlaştırma yapılması, güvenlik nedeni ile uzlaştırmacının da kabulüne bağlı olmalıdır.	“Tarafların ve uzlaştırmacının kabul etmesi şartıyla uzlaştırmacının faaliyetlerini yürüttüğü büro veya taraflarca ve uzlaştırmacı tarafından kabul edilen bu işe uygun başka yerlerde” şeklinde değiştirilmesi teklif olunur.

TARİH: 02.03.2007

BİLGİLENDİRME

Değerli Meslektaşlarımız;

Zorunlu Müdafilik kapsamındaki sorunlarımızla ilgili olarak, bugün itibariyle Resmi Gazetede yayınlanan yönetmelik ve TBMM'de kabul edilen yasa gereğince yeni bir aşamaya gelinmiştir.

1. Uzun bir süreden bu yana beklenen ve 19.12.2006 tarihine kadar olan evreyi kapsayan ödemelerle ilgili olarak, çıkması beklenen yasa dün TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiştir. Bu çerçevede ödemelerin en kısa sürede yapılacağı bildirilmektedir. Kabul edilen yasanın yürürlüğe girmesini takiben, bu evreye ilişkin ödemelerin doğrudan Bakanlık tarafından veya Barolar tarafından ödenmesi seçeneklerinden hangisinin uygulanacağı bilinmemektedir. Ancak, 1 ay öncesinden hak edilen ücretlerin miktar ve sahiplerine ilişkin bilgilerin Barolardan talep edilmiş olması karşısında, bu ödemelerin de Bakanlık tarafından yapılacağı tahmin edilmektedir. (Bu ödemeyi olanaklı kılan yasa değişikliğinin ilgili maddesine Web Sitemizden ulaşabilirsiniz.)

2. İkinci konu 19.12.2006 tarihi ile Yönetmeliğin Resmi Gazetede yayınlandığı bugün (02.03.2007) tarihleri arasındaki ödemelere ilişkin düzenlemedir. Yönetmeliğin yürürlük maddesine göre, bu bedeller için 3 aylık ödeme süresi öngörülmüştür. Bu süredeki ödemeler için meslektaşlarımızın makbuz ve belge ibrazı gerekmektedir. (Yönetmelik metnine de Web Sitemizden ulaşabilirsiniz)

3. Bugünden itibaren yapılacak ödemeler, Yönetmeliğin 11. maddesi uyarınca soruşturmayı yürüten C.Savcısı veya kovuşturmayı yapan Mahkeme hakimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ile ilgili avukat tarafından ibraz edilecek makbuz ve varsa zorunlu yol giderleri belgesine istinaden ödeme emri belgesi tanzim edilerek hizmetin yürütüldüğü yer C.Başsavcılıklarınca yapılacaktır. Hak sahibi avukatın banka hesabına doğrudan ak-

tarma yapılabilmesi için yazılı dilekçesi ve banka hesap numarası alınacaktır. Bu işle ilgili olarak ödenek aktarıldığı resmi yazı ile Bakanlık tarafından C.Savcılıklarına bildirilmiştir.

4. Yukarıdaki bilgilerden de anlaşılacağı üzere, parasal sorunların önemli ölçüde çözümlenmiş olmasına karşın, bu ödemelerin yapılış şekli itibariyle “avukatın bağımsızlığı” ilkesinin ciddi şekilde ihlal edilmesine neden olan düzenleme, Yönetmelik metninde muhafaza edilmiştir. Bu nedenle İstanbul Barosu olarak ilk uygulamamız, söz konusu Yönetmeliğin ve Tarifenin iptali amacıyla Danıştay'da dava açmak olacaktır. Bununla birlikte, Yönetmeliğin bu uygulamasının doğuracağı sonuçlar itibariyle, ortak tavır takınmak bakımından yeknesaklık sağlamak üzere diğer Barolar ve TBB'nin eylemler konusundaki yaklaşımı beklenmektedir.

5. Anılan Yönetmelik, yukarıda saydığımız sakıncalar dışında da bazı eksiklikler ve sakıncalar içermektedir. Bu hususta da ayrıca çalışmalarımız devam etmektedir.

Konu ile ilgili olarak bilgilendirmelerimiz sürecektir.

Saygılarımızla.

Mehmet Durakoğlu

İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı

2 Mart 2007 CUMA
Resmî Gazete Sayı: 26450

Adalet Bakanlığından:

**CEZA MUHALEMESİ KANUNU GEREĞİNCE MÜDAFİ VE
VEKİLLERİN GÖREVLENDİRİLMELERİ İLE YAPILACAK
ÖDEMELERİN USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN
YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine müdafî veya vekillerin görevlendirilmeleri ile bu kişilere yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince müdafî veya vekil görevlendirilmesi ile bu kişilere yapılacak ödemeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 150, 234 ve 239 uncu maddeleri ile 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan;

a) Baro: Hukukî yardımın yapılacağı yerin bağlı bulunduğu baroyu,

b) Kovuşturma: İddianamenin kabulüyle başlayıp hükmün kesinleşmesine kadar geçen evreyi,

c) Soruşturma: Yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden; kovuşturmaya yer olmadığı kararı verilen hâllerde bu kararın kesinleşmesine, kamu davası açılan hâllerde ise iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi,

ç) Tarife: Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13 üncü maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak her yıl Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca hazırlanan ve müdafî veya vekillere ödenecek meblâğları gösteren tarifeyi,

d) Ücret: Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenecek meblâğ ile 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutad olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan mercilerin uygun görmesi üzerine mutad taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderlerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM**Müdafî veya Vekillere İlişkin Hükümler****Müdafî veya vekillerin görevlendirilmesi**

MADDE 5 – (1) Şüpheli veya sanıktan kendisine bir müdafî seçmesi istenir. Müdafî seçebilecek durumda olmadığını beyan ederse, görevlendirilecek müdafî yapılacak ödemelerin yargılama giderlerinden sayılacağı ve mahkûmiyeti hâlinde kendisin-

den tahsil edileceği hususu hatırlatılarak talep ettiği takdirde barodan bir müdafî görevlendirmesi istenir.

(2) Şüpheli veya sanık; çocuk, kendisini savunamayacak derecede malûl veya sağır ve dilsiz ise ya da hakkında alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı soruşturma ya da kovuşturma yapılıyorsa istemi aranmaksızın barodan bir müdafî görevlendirmesi istenir. Ancak bunun için şüpheli veya sanığın müdafinin olmaması şarttır.

(3) İkinci fıkrada sayılan hâllerde kovuşturma aşamasında sanığa iddianamenin tebliği için çıkarılan çağrı kâğıdına ayrıca "tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde müdafî-i bulunup bulunmadığını bildirmesi, bildirimde bulunmadığı takdirde barodan bir müdafî görevlendirmesinin isteneceği, görevlendirilen müdafîe ödenecek ücretin yargılama giderlerinden sayılacağı ve mahkûmiyeti hâlinde kendisinden tahsil edileceği" hususunu hatırlatan meşruhat verilir. Sanığın tutuklu olması hâlinde Ceza Muhakemesi Kanununun 176 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereğince yapılan işlemler sırasında yukarıda belirtilen meşruhat hatırlatılır. Sanık tarafından bildirimde bulunulmadığı, tebligat yapılamadığı veya tutuklu sanığın müdafî-i olmadığını bildirmesi hâlinde duruşma günü beklenmeksizin barodan bir müdafî görevlendirmesi istenir.

(4) Vekili bulunmayan mağdur, şikâyetçi veya katılanın talep etmesi hâlinde, barodan bir vekil görevlendirmesi istenir.

(5) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince mağdur veya suçtan zarar gören için zorunlu olarak vekil görevlendirilmesi gereken hâllerde istemi aranmaksızın barodan bir vekil görevlendirilmesi istenir. Ancak bunun için mağdur veya suçtan zarar görenin vekilinin olmaması şarttır.

(6) Müdafî veya vekil görevlendirilmesi; soruşturma evresinde ifadeyi alan merci veya sorguyu yapan hâkim, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından barodan talep edilir.

Görevlendirme esasları

MADDE 6 – (1) Soruşturma evresinde görev yapan müdafî veya vekil, engel bulunmadığı takdirde kovuşturma evresinde de öncelikle görevlendirilir.

(2) Soruşturma veya kovuşturma makamlarınca aralarında menfaat çatışması bulunduğu bildirilmediği takdirde birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören veya katılan için aynı müdafî veya vekil görevlendirilebilir.

(3) Baro tarafından müdafî veya vekil olarak atanan avukat, haklı mazereti hâlinde görevlendirilmesine ilişkin yazıya dayanarak başka bir avukata yetki verebilir.

(4) Müdafî veya vekilin mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde, baro tarafından yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir.

(5) Dosyada görevli müdafî veya vekilin, istinaf veya temyiz kanun yolu muhakemesinde yapılacak duruşmaya katılmayacağına bildirmesi durumunda, zorunlu müdafî veya vekil gerektiren hâllerde görevlendirme, kanun yolu incelemesini yapacak mahkeme tarafından o yer barosundan istenir.

(6) Müdafî veya vekil, soruşturma evresinde ya da duruşmada hazır bulunmaz veya vakitsiz olarak duruşmadan çekilir veya görevini yerine getirmekten kaçınırsa, Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme derhal başka bir müdafî veya vekil görevlendirilmesi için gerekli işlemi yapar.

Görevin sona ermesi

MADDE 7 – (1) Müdafî veya vekilin görevi;

a) Soruşturma evresinde; kovuşturmaya yer olmadığına dair kararın kesinleşmesi, yetkisizlik veya görevsizlik kararı, kamu davası açılması hâlinde ise iddianamenin kabulü kararı verilmesi,

b) Kovuşturma evresinde; yargılamanın yapıldığı il veya ilçe dışında yargılamayı gerektirir görevsizlik veya yetkisizlik kararı, esasa ilişkin hükmün kesinleşmesi ya da davanın nakline karar verilmesi,

c) Müdafî, vekil veya kendisine müdafî ya da vekil görevlendirilen kişinin ölmesi,

ç) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi,
hâllerinde sona erer.

(2) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekil azledilemez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme Usul ve Esasları

Ücret

MADDE 8 – (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Avukatlık Asgari Ücret Tarifinden ayırık olarak hazırlanacak "Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillere Yapılacak Ödemelere İlişkin Tarife" gereğince ödenecek meblâğ Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla ayrılan ödenekten karşılanır.

(2) Müdafî veya vekilin görevi gereği yaptığı zorunlu yol giderleri ayrıca ödenir.

(3) Müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenen meblâğ ile zorunlu yol giderleri yargılama giderlerinden sayılır.

Tarife

MADDE 9 – (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek meblâğ, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından her yıl Aralık ayında hazırlanan ve 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere düzenlenen Tarifede gösterilir. Tarife ayrıca Resmî Gazete'de yayımlanır.

Ödemeye ilişkin esaslar

MADDE 10 – (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî veya vekile soruşturma ve kovuşturma evreleri için ayrı ayrı olmak üzere Tarifede belirlenen ücret ödenir.

(2) Soruşturma evresinde kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcısı ve mahkeme huzurunda yapılan ifade alma veya sorgu için farklı avukatların görevlendirilmesi hâlinde tek bir ücret ödenir ve bu ücret görevli avukatlara katkıları oranında paylaşılır.

(3) Aynı soruşturma veya kovuşturma evresinde bir kişi için aynı avukata birden fazla ücret ödenmez.

(4) Aralarında menfaat çatışması bulunmayan birden fazla şüpheli, sanık, mağdur, şikâyetçi, suçtan zarar gören veya katılan için görevlendirilen aynı müdafî ya da vekile bu kişilerin her biri için ayrı, ancak en fazla on kişi ücreti ödenir.

(5) Yetki belgesi ile görevlendirilen avukata ayrıca ücret ödenmez.

(6) Müdafî veya vekil olarak görevlendirilen avukatın mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde baro tarafından yeniden görevlendirilen müdafî veya vekile de Tarifede yazılı ücret ödenir.

(7) Bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen görevsizlik ile yetkisizlik veya davanın nakli sebebiyle müdafîlik ya da vekillik görevinin sona ermesi hâllerinde Tarifede yazılı ücret ödenir.

(8) Kovuşturma evresinde görevsizlik kararı verilerek dosyanın yargılamanın yapıldığı il veya ilçe içindeki üst dereceli mahkemeye gönderilmesi hâlinde Tarifede yazılı ücretler arasındaki fark ilâveten ödenir.

(9) Kişinin kendisine bir müdafî veya vekil seçmesi nedeniyle görevi sona eren müdafî ya da vekile Tarifede yazılı ücret ödenir.

(10) Cumhuriyet savcılığı veya mahkemenin talebi üzerine istinabe işlemi sırasında görevlendirilen müdafî veya vekile Tarifede yazılı ücretin yarısı ödenir.

(11) Müdafî veya vekillik ücretinin belirlenmesinde sarf kararının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan Tarife esas alınır.

Ücretin ödenme usulü

MADDE 11 – (1) Müdafî veya vekil; soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma

katılmakla Tarifede belirlenen meblâğı almaya hak kazanır. Bu meblâğ, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısı veya kovuşturmayı yapan mahkeme hâkimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödeme emri belgesiyle ödenir.

(2) Zorunlu yol giderleri ise buna ilişkin belge veya gider pusulasının ibrazı üzerine birinci fıkrada sayılan mercilerce düzenlenen sarf kararına istinaden ödeme emri belgesiyle ödenir.

(3) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yürürlük tarihinden öncesine ilişkin uygulama

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilmiş müdafî veya vekillere ilişkin hususlarda da bu Yönetmelik hükümleri ile 2007 yılı Tarifesi uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen döneme ilişkin olarak serbest meslek makbuzu ile yol giderlerini gösteren belge veya gider pusulasının ibrazı üzerine sarf kararları ve ödeme emri belgeleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

2 Mart 2007 CUMA
Resmî Gazete Sayı : 26450

Adalet ve Maliye Bakanlıklarından:

**CEZA MUHALEMESİ KANUNU GEREĞİNCE
GÖREVLENDİRİLEN
MÜDAFİ VE VEKİLLERE YAPILACAK ÖDEMELERE
İLİŞKİN 2007 YILI TARİFESİ**

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Tarifenin amacı, 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilen müdafî veya vekillere ödenecek meblâğları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Tarife, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî veya vekillerin yapacakları hukukî yardımlar için uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Tarife, 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13 üncü maddesi gereğince hazırlanmıştır.

Tarife

MADDE 4 - (1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince yapılan hukukî yardımlara yönelik işlemlerde;

a) Soruşturma evresinde takip edilen işler için 130 YTL,

- b) Sulh ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 200 YTL,
- c) Asliye ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 220 YTL,
- ç) Ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 400 YTL,
- d) Çocuk mahkemeleri:
 - 1) Çocuk mahkemelerinde takip edilen davalar için 220 YTL,
 - 2) Çocuk ağır ceza mahkemelerinde takip edilen davalar için 400 YTL,
- e) Kanun yolları mahkemeleri:
 - 1) Bölge adliye mahkemelerinde görülen duruşmalı davalar için 400 YTL,
 - 2) Yargıtayda görülen duruşmalı davalar için 450 YTL, ödenir.

Yürürlük

MADDE 5 - Bu Tarife yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

TARİH : 06.03.2007

SAYI : 2017

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

Sunulmak Üzere

**İSTANBUL NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİ'NE
YÜRÜTMENİN DURDURULMASI İSTEMLİDİR.**

DAVACI : İSTANBUL BAROSU BAŞKANLIĞI
İstiklal Cad. Orhan Adli Apaydın Sk.
Baro Han. Kat. 2 Beyoğlu/İst.

VEKİLLERİ: Av. Ozan BENGİSU – Av. Atilla ÖZEN
Aynı adres.

DAVALI : T.C ADALET BAKANLIĞI
ANKARA

DAVA KONUSU:

1) Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin;

a) 4. maddenin “Ücret” başlıklı (d) bendinde yer alan; “..... bu yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan mercilerin uygun görmesi üzerine.....” ibaresi,

b) 5. maddenin 3. fıkrası

c) 6. maddenin 1. fıkrasının son cümlesinde yer alan; “..... görevlendirilir” ibaresi,

ç) 6. maddenin 4. fıkrası

d) 6. maddenin 6. fıkrasında yer alan; “..... soruşturma evresinde ya da” ibaresi ile “..... Cumhuriyet Savcısı,” ibareleri,

e) 10. maddenin 2. fıkrası

f) 10. maddenin 11. fıkrası

g) 11. maddesi

ğ) Geçici 1. maddesinin

iptali ile yürütmenin durdurulması,

2) 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunun;

a) 21. maddesi ile değişik 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 150/4. maddesi

b) 30. maddesi ile değişik 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13. maddesinin

Anayasaya aykırılık savımızın ciddiye alınarak, yürürlüğü-
ğünün telafisi güç ve imkansız zararlar doğuracak olması nedeni ile Anayasa Mahkemesinde yürürlüğün durdurulması talepli iptalinin istenilmesi hakkındadır.

YAYIM TARİHİ : 02/03/2007

AÇIKLAMALAR :

1) YASAYA AYKIRILIK SAVIMIZ;

a) 4. maddenin “Ücret” başlıklı (d) bendinde yer alan;

“..... bu yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan mercilerin uygun görmesi üzerine” ibaresi ile yargılamanın kurucu üç unsurlarından savcılık ve mahkemeleri, bağımsız olan avukatın ita amiri haline dönüştürmektedir. Oysaki avukatlar savunma görevlerini bu makamlara karşı ifa etmektedirler. Zira avukatın tek yükümlülüğü şüpheli veya sanığın hu-

kuki savunmasını üstlenmek olup diğer unsurlar karşısında tam bağımsızdır. Yönetmelik ile avukatın savcı ve hakim karşısındaki hukuki mücadelesi açık ve ağır şekilde zaafa uğratılmaktadır.

Bu nedenle fıkra da yer alan düzenleme, Avukatlık Kanununun 1. maddesine aykırılık teşkil etmektedir.

b) 5. maddenin 3. fıkrasında yer alan;

“İkinci fıkra da sayılan hâllerde kovuşturma aşamasında sanığa iddianamenin tebliği için çıkarılan çağrı kâğıdına ayrıca "tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde müdafii bulunup bulunmadığını bildirmesi, bildirimde bulunmadığı takdirde barodan bir müdafî görevlendirmesinin isteneceği, görevlendirilen müdafîe ödenecek ücretin yargılama giderlerinden sayılacağı ve mahkûmiyeti hâlinde kendisinden tahsil edileceği" hususunu hatırlatan meşruhat verilir. Sanığın tutuklu olması hâlinde Ceza Muhakemesi Kanununun 176 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereğince yapılan işlemler sırasında yukarıda belirtilen meşruhat hatırlatılır. Sanık tarafından bildirimde bulunulmadığı, tebligat yapılamadığı veya tutuklu sanığın müdafii olmadığını bildirmesi hâlinde duruşma günü beklenmeksizin barodan bir müdafî görevlendirmesi istenir” hükmü;

5271 sayılı yasanın 3. kitabının, 1. Kısımının, “Duruşma Hazırlığı” başlıklı 1. Bölümde düzenlenmesi gereken bir hükümdür. Yasada böyle bir düzenleme bulunmayıp, bu düzenlemenin yönetmelikle getirilmesi, yasaya aykırıdır.

Bu yönüyle yönetmelikle getirilen düzenleme, davalı idarenin açık bir yetki gaspıdır.

c) 6. maddenin 1. fıkrasının son cümlesinde yer alan;

“..... görevlendirilir” ibaresi, yasanın 156. maddesinde yer alan müdafî seçiminin Baroya ait olması prensibini ihlal edici niteliktedir.

Nitekim yönetmelikte yer alan “amir düzenleme” uygulaması olanağı bulunmadığı aşamalarda dahi zorunlu bir uygulamayı getirmektedir. Soruşturma evresinde bulunduğu mahal ile kovuşturma evresinde bulunulan mahalin birbirinden farklı ve

uzak olması, uygulama itibariyle olanaksız olabilir. Kaldı ki yönetmelikte belirtilen engel hal de yeterli açıklıkta değildir.

ç) 6. maddenin 4. fıkrasında yer alan;

“Müdafî veya vekilin mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde, baro tarafından yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir” hükmü; Avukatlık Kanununun Baro tarafından görevlendirilen avukatın istifasını düzenleyen 41/2. maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Madde düzenlemesi, Avukatlık Kanununun 41. maddesindeki, görevden çekilmenin baroya bildirilmesi, çekilme gerekçelerinin baro tarafından takdiri ve nihayetinde çekilmeden itibaren 15 süreyle görevin devam etmesi prensiplerine aykırılık teşkil etmektedir.

d) 6. maddenin 6. fıkrasında yer alan;

“..... soruşturma evresinde ya da” ibaresi ile “..... Cumhuriyet Savcısı,” ibareleri; Ceza Muhakemesi Kanununun 151. maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Yasada Soruşturma evresinde ve Cumhuriyet savcısına verilmeyen bu yetki, yasa aykırı olarak yönetmelikle verilmektedir.

Keza bu noktada da kapsam genişletilmek suretiyle davalı idare yetki gaspı yapmış olmaktadır.

e) 10. maddenin 2. fıkrasında yer alan;

“Soruşturma evresinde kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcısı ve mahkeme huzurunda yapılan ifade alma veya sorgu için farklı avukatların görevlendirilmesi hâlinde tek bir ücret ödenir ve bu ücret görevli avukatlara katkıları oranında paylaşılır” hükmü ile Avukatlık Kanununun 1. maddesinde avukatlığın mahiyetinin düzenlendiği, yargının kurucu unsuru olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil ettiği bildirilen avukatlığa aykırılık teşkil etmektedir. Avukatlık Kanunu 41/2. maddesi gereğince haklı sebep veya kaçınılmaz özür nedeni ile görevden çekilme neticesinde soruşturma aşamalarında başka bir avukatın görevlendirilmesinden dolayı, tek bir ücretin avukatlara katkıları oranında paylaşılması, yasaya aykırıdır.

f) 10. maddenin 11. fıkrasında yer alan;

“Müdafî veya vekillik ücretinin belirlenmesinde sarf kararının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan Tarife esas alınır” hükmü, yıllarca sürebilecek bir davadaki avukatın emeği düşünüldüğünde, hakkaniyete aykırıdır. Madde, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinin Genel Hükümler bölümünün 20. maddesinde yer alan “Avukatlık ücretinin takdirinde, hukuki yardımın tamamlandığı veya dava sonunda hüküm verildiği tarihte yürürlükte olan tarife esas alınır” hükmü ile de çelişmektedir.

g) 11. maddede yer alan;

(1) Müdafî veya vekil; soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen meblâğı almaya hak kazanır. Bu meblâğ, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısı veya kovuşturmayı yapan mahkeme hâkimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödeme emri belgesiyle ödenir.

(2) Zorunlu yol giderleri ise buna ilişkin belge veya gider pusulasının ibrazı üzerine birinci fıkrada sayılan mercilerce düzenlenen sarf kararına istinaden ödeme emri belgesiyle ödenir.

(3) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca düzenlenir hükmü;

Avukatlık Kanununun 1. maddesinde yer alan avukat “bağımsız savunmayı” temsil eder düzenlemesi ile çelişmektedir. Düzenleme ile yargılamanın kurucu unsuru olan, eşit yetkilere sahip olması gereken üç unsurdan biri olan savcılıklar ve mahkemeler, avukata doğrudan ödeme yapan makamlar haline gelmektedir. Bağımsız olması gereken avukata, kendisi karşısında görev ifa ettiği savcılık veya mahkeme ekonomik amir yapılmak istenmektedir. Oysaki avukatlar savunma görevlerini bu makamlara karşı ifa etmektedirler. Zira avukatın tek yükümlülüğü şüpheli veya sanığın hukuki savunmasını üstlenmek olup diğer unsurlar karşısında tam bağımsızdır. Yönetmelik ile avukatın savcı ve hakim karşısındaki hukuki mücadelesi açık ve ağır şekilde zaafa uğratılmaktadır.

1. fıkrada yer alan “hak kazanmak” ibaresi ile fiili ödemenin gerçekleştirilmesi farklı kavramlardır. Gerektiğinde savcılık veya

mahkemeler bağımsız olması gereken avukatın hak kazanmadığı gerekçesiyle ücretini ödemeyebileceklerdir. Düzenleme ile baroların avukat üzerindeki güvencesi kaldırılmaktadır.

ğ) Geçici 1. maddede yer alan;

(1) 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilmiş müdafii veya vekillere ilişkin hususlarda da bu Yönetmelik hükümleri ile 2007 yılı Tarifesi uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen döneme ilişkin olarak serbest meslek makbuzu ile yol giderlerini gösteren belge veya gider pusulasının ibrazı üzerine sarf kararları ve ödeme emri belgeleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde düzenlenir hükmü;

Yönetmeliklerin ancak yürürlüğe girdikten sonraki olaylara uygulanabilirliği ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

Dilekçemizin 1 no'lu bölümünde belirtilen yönetmeliğin maddelerinin iptali ile

Yasaya ve uluslar arası sözleşmelere aykırı, savunma hakkını kısıtlayan ve Adil Yargılanma

ilkelerine aykırılık teşkil eden maddelerin yürütmesinin durdurulmasını talep ediyoruz.

2) ANAYASAYA AYKIRILIK SAVIMIZ;

Esasen 5560 sayılı yasanın Anayasaya aykırı bulunduğu iddiası ile Ana Muhalefet partisi tarafından Anayasa Mahkemesinde dava açılmış bulunmakla birlikte;

a) 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun "Müdafii görevlendirilmesinde usul" başlıklı 156. maddesinde, 150. madde gereğince soruşturma ve kovuşturmanın yapıldığı yer Barosunca müdafii görevlendirileceği belirtilerek, bu yetkinin kullanılmasında münhasıran Barolara yetki verilmiştir.

Yasa ile görevlendirmeyi Barolar yapacak olmasına rağmen 5560 sayılı yasanın 5271 sayılı yasanın 150. maddesine 4. fıkraya ekleyen 21. maddesi ile 5320 sayılı yasanın 13. maddesini

değiştiren 30. maddesi ile müdafî/vekil görevlendirmeleri ile ilgili düzenlemelerin Adalet Bakanlığınca çıkartılacak yönetmelikle düzenlenecek hükmü, savunma hakkının kullanılmasını kısıtlar nitelikte olup, Anayasaya aykırılık teşkil etmektedir.

Avukatın ve savunmanın kısıtlanması niteliğinde olan 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun 21. maddesinde düzenlenen, 5271 sayılı yasanın 150. maddesinin 4. fıkrası olarak yer alan “Zorunlu müdafîlik ile ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir” hükmü ile, 30. maddesinde düzenlenen, 5320 sayılı yasanın 13. maddesinin 2. fıkrası olarak yer alan “Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir” hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu savımızın ciddiye alınarak, yürürlüğe girmesi halinde telafisi güç ve imkansız zararlar doğuracak olması nedeni ile Anayasa Mahkemesinde yürürlüğün durdurulması talepli iptalinin istenilmesini talep ederiz.

b) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Baro tarafından görevlendirilen müdafî/vekillere ödenecek ücretlerin belirleneceği tarifinin tanımını yapan “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin ç bendinde, Tarifenin; “Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanununun 13 üncü maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak her yıl Adalet ve Maliye Bakanlıklarınca hazırlanan ve müdafî veya vekillere ödenecek meblağları gösteren tarifeyi” ifade ettiği, “Tarife” başlıklı 9. maddesinde “Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile ödenecek meblağ, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından her yıl Aralık ayında hazırlanan ve 1 Ocak tarihinden geçerli olmak üzere düzenlenen Tarifede gösterilir. Tarife ayrıca Resmi Gazete’de yayımlanır” denilmiştir.

Adli müzaheret kapsamında hukuk davaları için görevlendirilen avukatlara, Avukatlık Kanununun 181. maddesi uyarınca Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanan Adli Yardım Yönetmeliğinin 7. maddesi gereğince avukatlık asgari ücret tarifesinde gösterilen ücretler ödenmesine rağmen, aynı tür hizmetin ve-

rildiği CMK hizmetleri için farklı bir tarifenin hazırlanacağı, Avukatlık Kanununun 164. maddesinin 4. fıkrasında yer alan “Avukatlık asgari ücret tarifesi altında vekâlet ücreti kararlaştırılmaz” hükmü ile çelişmektedir.

Yine CMK gereği görevlendirilen müdafî ve vekillere ödenen ücretin, 5560 sayılı kanununun 30. maddesinde düzenlenen, 5320 sayılı yasanın 13. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesi olarak yer alan “Bu ücret yargılama giderlerinden sayılır” hükmü ile, kişilerin mali imkanlardan yoksun bulunması durumunda da, mahkumiyet halinde müdafî/vekile ödenen ücreti ödemeye mahkum edilmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinin 3. fıkrasının c) bendine aykırılık teşkil etmektedir.

Uluslar arası sözleşmelere ve Anayasanın eşitlik ilkesine aykırı yönetmeliğin dayanak yasası olan 5560 sayılı kanununun 30. maddesinde düzenlenen, 5320 sayılı yasanın 13. maddesinin 1. fıkrası olarak yer alan “Ceza Muhakemesi Kanununun gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesiinden ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret yargılama giderlerinden sayılır” hükmününün, Anayasaya aykırı olduğu savımızın ciddiye alınarak, yürürlüğe girmesi halinde telafisi güç ve imkansız zararlar doğuracak olması nedeni ile Anayasa Mahkemesinde yürürlüğün durdurulması talepli iptalinin istenilmesini talep ederiz.

HUKUKİ SEBEPLER: Anayasa, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, Avukatlık Kanunu ve uluslararası sözleşmelerin ilgili hükümleri.

HUKUKİ DELİLLER: 02/03/2007 tarih ve 26450 sayı ile Resmi Gazetede yayınlanıp yürürlüğe giren Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik ve sair deliller.

SONUÇ VE İSTEM: Yukarıda açıklanan ve re'sen gözönüne alınacak nedenlerle, Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin;

1) YASAYA AYKIRILIK SAVI;

a) 4. maddenin "Ücret" başlıklı (d) bendinde yer alan;

"..... bu yönetmeliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrasında sayılan mercilerin uygun görmesi üzerine....." ibaresi,

b) 5. maddenin 3. fıkrasında yer alan;

"İkinci fıkra da sayılan hâllerde kovuşturma aşamasında sanığa iddianamenin tebliği için çıkarılan çağrı kâğıdına ayrıca "tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde müdafî-i bulunup bulunmadığını bildirmesi, bildirimde bulunmadığı takdirde barodan bir müdafî görevlendirmesinin isteneceği, görevlendirilen müdafîe ödenecek ücretin yargulama giderlerinden sayılacağı ve mahkûmiyeti hâlinde kendisinden tahsil edileceği" hususunu hatırlatan meşruhat verilir. Sanığın tutuklu olması hâlinde Ceza Muhakemesi Kanununun 176 ncı maddesinin üçüncü fıkrası gereğince yapılan işlemler sırasında yukarıda belirtilen meşruhat hatırlatılır. Sanık tarafından bildirimde bulunulmadığı, tebligat yapılamadığı veya tutuklu sanığın müdafîi olmadığını bildirmesi hâlinde duruşma günü beklenmeksizin barodan bir müdafî görevlendirmesi istenir" hükmü,

c) 6. maddenin 1. fıkrasının son cümlesinde yer alan;

"..... görevlendirilir" ibaresi,

ç) 6. maddenin 4. fıkrasında yer alan;

"Müdafî veya vekilin mesleği bırakması ya da kanunî engellerle davadan çekilmesi hâlinde, baro tarafından yeni bir müdafî veya vekil görevlendirilir" hükmü,

d) 6. maddenin 6. fıkrasında yer alan;

"..... soruşturma evresinde ya da" ibaresi ile "..... Cumhuriyet Savcısı," ibareleri,

e) 10. maddenin 2. fıkrasında yer alan;

“Soruşturma evresinde kolluk görevlileri, Cumhuriyet savcısı ve mahkeme huzurunda yapılan ifade alma veya sorgu için farklı avukatların görevlendirilmesi hâlinde tek bir ücret ödenir ve bu ücret görevli avukatlara katkıları oranında paylaşılır” hükmü,

f) 10. maddenin 11. fıkrasında yer alan;

“Müdafî veya vekillik ücretinin belirlenmesinde sarf kararının düzenlendiği tarihte yürürlükte bulunan Tarife esas alınır” hükmü,

g) 11. maddede yer alan;

(1) Müdafî veya vekil; soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen meblâğı almaya hak kazanır. Bu meblâğ, soruşturmayı yürüten Cumhuriyet savcısı veya kovuşturmayı yapan mahkeme hâkimi tarafından düzenlenecek sarf kararı ve serbest meslek makbuzuna istinaden ödeme emri belgesiyle ödenir.

(2) Zorunlu yol giderleri ise buna ilişkin belge veya gider pusulasının ibrazı üzerine birinci fıkrada sayılan mercilerce düzenlenen sarf kararına istinaden ödeme emri belgesiyle ödenir.

(3) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca düzenlenir hükmü,

ğ) Geçici 1. maddede yer alan;

(1) 19/12/2006 tarihi ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarih arasında Ceza Muhakemesi Kanunu uyarınca soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine görevlendirilmiş müdafî veya vekillere ilişkin hususlarda da bu Yönetmelik hükümleri ile 2007 yılı Tarifesi uygulanır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen döneme ilişkin olarak serbest meslek makbuzu ile yol giderlerini gösteren belge veya gider pusulasının ibrazı üzerine sarf kararları ve ödeme emri belgeleri, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde düzenlenir hükmünün

İPTALİ ile YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA karar verilmesini talep ederiz.

2) ANAYASAYA AYKIRILIK SAVI;**a) Dayanak maddeleri olan 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına**

İlişkin Kanununun 21. maddesinde düzenlenen, 5271 sayılı yasanın 150. maddesinin 4. fıkrası olarak yer alan “Zorunlu müdafilik ile ilgili diğer hususlar, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir” hükmü ile 30. maddesinde düzenlenen 5320 sayılı yasanın 13. maddesinin 2. fıkrası olarak yer alan “Bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir” hükmü,

a) 5560 sayılı kanununun 30. maddesinde düzenlenen, 5320 sayılı yasanın 13. maddesinin

1. fıkrası olarak yer alan “Ceza Muhakemesi Kanununun gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesinden ayrık olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret yargılama giderlerinden sayılır” hükümlerinin,

Anayasaya aykırı olduğu savımızın ciddiye alınarak, yürürlüğünün telafisi güç ve imkansız zararlar doğuracak olması nedeni ile Anayasa Mahkemesinde yürürlüğün durdurulması talepli iptalinin istenilmesini talep ederiz.

Davacı

İstanbul Barosu Başkanlığı

Vekilleri

Av. Ozan BENGİSU – Av. Atilla ÖZEN

EKİ: 1. Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî Ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul Ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik

2. Vekaletname ve yetki belgesi

TARİH : 08.03.2007

**İSTANBUL BAROSU YÖNETİM KURULU,
CMK KAPSAMINDA MÜDAFİ ve VEKİL
GÖREVLENDİRMELERİNİ DURDURMA KARARI ALDI**

19.Aralık.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 Sayılı Yasa ile zorunlu müdafilik sisteminin işleyişine ciddi darbeler vurulduğunu belirtmiştik. Bu değişikliğin, pek çok alanda taşıdığı sakıncalar ve özellikle de zorunlu müdafilik sisteminde, ciddi bir "geriye dönüş" sürecini yaşatmakta bulunduğuna tanık olmaktan üzüntü duyuyoruz. Sistemin kapsamının daraltılması nedeniyle, yaklaşık 15 yıldır konuşmadığımız işkence ve kötü muamelenin yeniden hortladığına, adil yargılamanın olanaklarının kalmadığına tanık olacağımız bir düzleme doğru yöneldiğimiz kaygısını tarihe not düşüyoruz.

5560 Sayılı Yasa ile çıkarılması öngörülen ve 02.03.2007 tarihinde yayınlanarak yürürlüğe giren Yönetmelikte vekalet ücreti ödemelerinin Hakim ve Savcılar tarafından düzenlenecek "sarf belgesi" karşılığı yapılacağı hükmünün "**Avukatın Bağımsızlığı**" ilkesini ciddi biçimde zedeleyeceğini, yargının sujeleri arasında öteden beri mevcudiyetinden yakındığımız hiyerarşinin pekişmesine neden olacağını açıkça belirtmiş olmamıza karşın, Hükümet tarafından bu hükmün korunmasında ısrarcı olduğuna tanık olduk. Savcı ve Hakimi, Avukatın ita amiri durumuna getiren, onun ücretinin "takdir mercii" gibi hareket etmesini sağlayan bir düzenlemenin, zorunlu müdafiliği devlet avukatlığına indirgeyen bir çarpıklığın uzantısı olduğunu düşünüyoruz. Yargının tek bağımsız gücü olan avukatların bağımsızlığını da alarak, tümüyle siyasal iktidara tabi kılan bir düzenlemeye girişilmektedir.

Diğer yandan zorunlu müdafilik hizmetlerinin angaryaya dönüştüğü bir aşamadayız. Hakedilen ücretler ile Baroların personel masrafları ve cari giderleri ödenmemekte ve ne zaman

ödeneceği de bilinmemektedir. Ödemeler için yapılan yasal değişiklik gerekliliğine ilişkin bahaneler de ortadan kalkmıştır.

Bütün bu düzenlemelere asla razı olmayacağımızı yineleyerek açıklamış, eylemler sergilemiş ve çözüm önerilerimizi Bakanlığa iletmiştik. Aynı iletide, Hükümeti savunmanın gerekliliğine inandırmak uğruna girişeceğimiz mücadelenin her aşamasının da , hükümetin sorumluluğunda olacağını belirtmiştik.

Bu koşullar altında İstanbul Barosu Yönetim Kurulu, 08.03.2006 günlü toplantısında, CMK kapsamında müdafî ve vekil görevlendirmelerinin 12.03.2007 tarihi itibariyle durdurulması yönünde oybirliği ile karar vermiştir.

İSTANBUL BAROSU YÖNETİM KURULU

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Ankara 28/03/2007
BARO BAŞKANLIĞI

DUYURU NO: 2007/38

Adalet Bakanlığı'nın, "**CMK Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik**" de değışiklik yapılmasına ilişkin yazısı ekte sunulmuştur.

Konu hakkında baronuz görüşlerinin en kısa zamanda Başkanlığımıza bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Av.Özdemir ÖZOK

TARİH : 30.03.2007

**TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
ANKARA**

İLGİ: 29.03.2007 tarih ve 2007/38 sayılı duyuru

İlgi duyuru ile, "CMK Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik" değişikliği bağlamında, Adalet Bakanlığınca hazırlanan taslak metin gönderilmek suretiyle, konu hakkındaki görüşümüzün bildirilmesi istenmektedir.

Anılan Yönetmeliğin özü itibarıyla 5560 Sayılı Yasa gereğince sevk edilmiş bulunduğu ve yasa ile ilgili olarak da pek çok temel noktada itirazlarımızın olduğu malumunuzdur. Bu noktadaki düşüncelerimizi daha önce de tarafınıza iletmiştik.

Yönetmelik ile ilgili olarak ileri sürdüğümüz itirazlarımıza konu düzenlemelerin kaynağını yasadan alması nedeniyle, bu yasal düzenlemenin doğurduğu sonuçlara dair oluşturduğumuz söylemlerin sürdürülmesi gerektiği kanısındayız.

Bu genel görüş çerçevesinde, Yönetmeliğin 11. maddesinde yapılan değişikliğin yeterli olmadığı kanısındayız. Bu değişiklik ile, Savcıların avukatlara yönelik ita amirliğinin yerini Barolara yönelik ita amirliği almaktadır. Değiştirilen metinden "sarf belgesi" ibaresinin çıkarılmış olmasına karşın, Barolar tarafından düzenlenecek "ödeme listelerinin" nihai bir nitelik taşımaması ve savcıların "inceleme yetkisi" bulunması karşısında, bu belgelerde değişiklik yapılması istekleri ve/veya ibraz edilen belgelerin kabul edilmemesi ciddi "çatışma" yaratacaktır. Bu çatışma, özellikle masrafların "takdiri" hususunda yaşanacaktır. Yönetmeliğin, belge ile birlikte ayrıca "gider pusulası" da düzenlenmesini öngörmesi karşısında, yol masraflarının gider pusulası ile belgelendirilmesi, pratikteki "genel" bir uygulama olacaktır. Diğer yandan, bahse konu yol giderleri için Yönetmelikte yapılan

tanım itibariyle, “mutad yol gideri” sözcüğünün de yeterli açıklık taşımadığı kanısındayız. Bu çerçevede zaten muğlak bulunan ifadeler taşıyan düzenlemenin, çatışma doğurması kaçınılmaz olacaktır.

Anılan sebeplerle, savcıya yeniden inceleme yetkisi verilmesi yerine, tarafımızca düzenlenecek “ödeme listelerinin” Savcılıklarca düzenlenmesi öngörülen ödeme listelerine esas alınması gerektiği hususunun vurgulanması gerekmektedir. Aksi takdirde, masraflar konusunda Barolara takdir yetkisi veren bir düzenleme öngörülmelidir.

Ödemelerin yapılması zamanı ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Zira, makbuzun kesilmesi suretiyle tahakkuk etmiş bulunan KDV'nin, henüz tahsilat yapmamış bulunan avukatlar tarafından ödenmesi gündeme gelebilecektir. Bu nedenle, ödeme zamanları konusunda Yönetmelikte açık hüküm bulunmalıdır. Keza, makbuzun hangi kuruma hitaben düzenleneceği de açıklığa kavuşturulmalıdır. Bu husus özellikle Stopaj açısından önemlidir.

Diğer yandan, Yönetmelikte masraf olarak, sadece “zorunlu yol giderleri” öngörülmüştür. Oysa son derece açıktır ki, başka giderler de mevcuttur. Bu bağlamda öncelikle fotokopi giderlerinin masraf kalemi içinde sayılması zorunluluğu vardır. Özellikle de Ağır Ceza Mahkemelerindeki dosyaların kapsamı itibariyle, bu gereklilik son derece de ciddi bir sorundur. Fotokopi ihtiyacının ifade ettiği anlam, dosya üzerinde yeterli bir incelemenin yapılmasına matuftur. Dolayısıyla, fotokopinin gerekli olmadığına yönelik yaklaşım, özü itibariyle, müdafiliğin “şekli” biçimde yapılmasının talep edilmesi anlamını taşımaktadır. Bu husus üzerinde hassasiyetle durulmalı ve “zorunlu yol giderleri ile fotokopi vb. zorunlu giderler” ibaresi madde metninde yer almalıdır.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde yapılan önceki düzenlemenin, şimdi yapılması öngörülen düzenlemeye uyarlanması sırasında, yaşanması olası bir soruna da dikkat çekmek gerekmektedir.

19.12.2006 tarihinden sonra hak edilen ücret alacakları ile ilgili olarak bir kısım meslektaşlarımız, C. Savcılıkları vasıtasıyla sarf belgesi düzenlenmek üzere, evraklarını Savcılıklara tevdi etmişlerdir. Şimdi yapılan düzenleme ise, anılan belgelerin Barolar tarafından Savcılıklara tevdiini öngörmektedir. Taslakta düzenlenen biçimiyle iktifa edilmesi halinde, anılan belgelerin avukatlar tarafından C.Savcılıklarından alınarak Baroya verilmesi gerekecektir. C.Savcılıklarının düzenlenen sarf belgesine istinaden bu belgeleri Maliye Bakanlığına göndermiş olmaları halinde ise, anılan belgelerin yeniden temini olanaksızdır. Bu nedenle, 19.12.2006 tarihinden, bu Yönetmelik değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihe kadar sarf belgesine "bağlanmış bulunan" alacakların, doğrudan ödenmesi hususu Geçici Maddeye (3) nolu bend olarak eklenmelidir.

Saygılarımızla.

Kazım Kolcuoğlu
İstanbul Barosu Başkanı

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Ankara 06/04/2007
BARO BAŞKANLIĞI

DUYURU NO: 2007/40

Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 06.04.2007 günlü 18731 sayılı yazısı ekinde gönderilen "19.12.2006 tarihinden önce Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillerin Almayı Hak Ettikleri Ücret ve Zorunlu Giderlerin Ödenmesine İlişkin Yönetmelik" ekte gönderilmiştir.

Anılan Yönetmelik hakkındaki görüşlerinizin 10 Nisan 2007 saat 1700'ye kadar bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Av.Özdemir ÖZOK

TARİH : B.03.0.CİG.0.00.00.05-010.03.01-8-2007

KONU : Yönetmelik Taslağı hakkında görüş talebi

T.C. ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA
İSTANBUL

5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair kanunun Geçici 1. maddesindeki "23/03/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 6/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanunun 30. maddesi ile değişmeden önceki 13. maddesine göre, 19/12/2006 tarihine kadar Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince Baro tarafından müdafî ve vekil olarak görev yapan avukatlara ödenmesi gereken ücret karşılığı tutarın kalan kısmı, ilgililere ödenmek üzere Adalet Bakanlığı bütçesine aktarılacak ödenekten tahakkuk ettirmek suretiyle ödenir. Ödemelere ilişkin usul ve esaslar Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Türkiye Barolar Birliğince belirlenir." hükmü gereğince;

19/12/2006 tarihine kadar Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince barolar tarafından müdafî veya vekil olarak görevlendirilen avukatlara ödenmesi gereken ücret karşılığı tutarın kalan kısmının ilgililere ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirleyecek bir yönetmelik hazırlanması zorunluluğu doğmuş olup, 06/04/2007 tarihinde Adalet Bakanlığı Gazi Ek Binasında Türkiye Barolar Birliği ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla yapılan toplantı sonucu hazırlanan Yönetmelik Taslağı ekte gönderilmiştir.

Bu itibarla;

Ekte gönderilen Yönetmelik Taslağı hakkındaki görüş ve önerilerinizin aşağıda belirtilen irtibat kişinin e-mail, telefon ve faks numarasına en geç 5 gün içerisinde bildirilmesi konusunda bilgi ve gereğini rica ederim.

Mustafa KÖKCAM

Hakim - Müsteşar Yardımcısı

EK: Yönetmelik Taslağı

Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından

19/12/2006 TARİHİNDEN ÖNCE CEZA MUHAKEMESİ KANUNU GEREĞİNCE GÖREVLENDİRİLEN MÜDAFİ VE VEKİLLERİN ALMAYI HAKETTİKLERİ ÜCRET VE ZORUNLU GİDERLERİN ÖDENMESİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Dayanak

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu yönetmeliğin amacı, 16/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla 23/3/2005 tarihli ve 5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanunun 13. maddesinde değişiklik yapılmadan önce 5271 sayılı Ceza Muhakemesi kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının talebi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekillerin, 5560 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19/12/2006 tarihinden önce almayı hak ettikleri ücret ve görevin ifasından doğan masrafların Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu yönetmelik, 19/12/2006 tarihinden önce CÇeza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekillere yapılacak ödemeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 28/03/2007 tarihli ve 5615 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun Geçici 1. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Ödeme Usul ve Esasları**Ödemeye ilişkin esaslar**

MADDE 4 - (1) Ceza Mahukemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî veya vekile soruşturma ve kovuşturma evreleri için ayrı ayrı olmak üzere, hukuki yardımın yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan ve Avukatlık Asgari Ücret Tarifesinden ayrı olarak Türkiye Barolar Birliğince hazırlanan Tarifede belirlenen ücret ödenir.

(2) Görevin ifasından doğan masraflar da ayrıca ödenir.

(3) Müdafî veya vekile ödenen ücret ile görevin ifasından doğan masraflar yargılama giderlerinden sayılmaz.

Ücretin ödenme usulü

MADDE 5 - (1) Müdafî veya vekilin; görevlendirme yazısı, katıldığı soruşturma veya kovuşturma evresine ilişkin tutanağın onaylı örneği (evrakın çok sayıda olması halinde ilk veya son sayfa), varsa görevin ifasından doğan masraflara ilişkin belgeler (fatura, gider pusulası ve rayice uygun yazılı beyan) ile serbest meslek makbuzunu baroya vermesi üzerine, baro tarafından bu yönetmelik ile ilgili Tarife hükümlerine göre gerekli incelemeler

yapılıp hukuki yardımın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığına göre gruplandırılmış ayrıntılı ödeme listeleri makul sürelerde hazırlanır ve ekindeki dayanak belgeler ile birlikte soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilir.

(2) Müdafî veya vekil sigortalı olarak çalışmakta ise yanında çalıştığı avukatın, avukatlık bürosu ya da avukatlık ortaklığı şeklinde çalışmakta ise büro veya ortaklığın serbest meslek makbuzunu kullanır.

(3) Cumhuriyet başsavcılığınca listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, müdafî veya vekile ödenmesi gereken ilgili Tarifede yazılı ücret ile varsa görevin ifasından doğan masraflar, ödeme emri belgesiyle, serbest meslek makbuzunu düzenleyeninin bildireceği banka hesabına aktarılır.

(4) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca gecikmeksizin düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Başlık Yazılacak

MADDE 6 - (1) Bu yönetmelikte yer almayan hususlarda Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan 10/07/2006 tarihli İç Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Yürürlülük

MADDE 7 - (1) Bu yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 8 - (1) Bu yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı, Maliye Bakanı ve Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı yürütür.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI'NA

KONU: 06.04.2007 tarih ve 2007/40 Duyuru No ile 19.12.2006 tarihinden önce Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Görevlendirilen Müdafî ve Vekillerin Almayı Hak ettikleri Ücret ve Zorunlu Giderlerin Ödenmesine İlişkin Yönetmelik taslağı hakkında görüşlerimizin bildirilmesi hakkında.

Öncelikle ilgili taslağın kapsadığı dönem olan 19.12.2006 tarihinden önceye ait CMK kapsamında Baro tarafından müdafî/vekil görevlendirmeleri ile ilgili ücret ve görevin ifasından doğan masrafların, bu dönemde ödeme usulü olan 5320 sayılı yasanın 13. maddesi gereğince Türkiye Barolar Birliğinin hesabına aktarım yapıldıktan sonra Barolara dağıtımın yapılarak, Barolar tarafından ödenmesi gerekmektedir.

Esasen 2007/38 sayılı duyuru ile tartışması yapılmakta olan düzenleme de, aynı yönde olup, bu konuda da itirazlarımız iletilmiş idi.

Dolayısıyla o konudaki tartışmalar, bu yönetmeliğe ilişkin düzenlemeye de yön verecektir.

Bu önerimizin kabul edilmemesi halinde;

Yönetmelik taslağının 5. maddesinde, serbest meslek makbuzunun baroya verilmesi ve hukuki yardımın yapıldığı yer Cumhuriyet Başsavcılığınca ödeme emri belgelerinin düzenlenmesinden bahsedilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 67. maddesinde; "Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve aylar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır" denilmek suretiyle, verginin doğması tahsile bağlanmıştır.

Vergilendirme dönemini takip eden ayın 20. gün akşamına kadar KDV beyannamesinin verilmesi, beyannamenin verildiği ayın 26. günün akşamına kadar ödemenin yapılması gerekmektedir. Yönetmelik taslağında ödemelerin yapılmasına ilişkin bir süre öngörülmediğinden dolayı, avukatlar kendilerine ödenmeyen KDV'yi, ilgili vergi dairelerine ödemek zorunda kalacaklardır. 2006 Eylül ayından bu zamana kadar ödeme almayan avukatlar, elde etmedikleri, kendilerine ödenmeyen KDV'yi de ödemek durumunda kalacaklardır ki bu da mağduriyetleri daha da artıracaktır.

Yönetmelik taslağında, ödeme emrinin düzenlenmesi ve ödemelerin yapılma süreleri ile ilgili bağlayıcı düzenlemeler yapılmalıdır.

Yine makbuzun kime hitaben kesileceği belirli değildir. Eğer Baroya makbuzun kesilmesi halinde, Baronun kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları olduğundan dolayı, kesilen makbuza stopaj kesintisi yapmak zorundadır. Ancak Barolara herhangi bir stopaj aktarımı yapılmamaktadır.

Görevin ifasından doğan masrafların serbest meslek makbuzuna tabi olmayacağına ilişkin açık bir hükmün, yönetmelik taslağında yer alması gerekmektedir.

Yukarıda belirttiğimiz hususlar dikkate alınarak yönetmelik taslağının değerlendirilmesini bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

İstanbul Barosu Başkanı

Av. Kazım KOLCUOĞLU